
**БЕХАТАРИИ
ОЗУҚАВОРӢ ВА
КАМБИЗОАТӢ
№1-2024**

**АГЕНТИИ ОМОРИ НАЗДИ
ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ
ТОҶИКИСТОН**

**Агентство по статистике при
Президенте Республики Таджикистан**

Ҳайати таҳририя:

Ҷ.Нурмаҳмадзода - Раиси ҳайати таҳририя,

Асо Нурулло Асват - Муовини раиси ҳайати таҳририя,

Аъзоёни ҳайати таҳририя: Мирзоён Н., Назарзода З., Қурбонов С.,
Ҷурабойзода З., Асмаббекзода Ф., Қосимов Х., Начибуллоев А.,
Қамарзода Х., Ҳусейнова Н., Сайпов С.

Масъулин:

- барои фаслҳои буллетен

Кишоварзӣ, омили кишоварзӣ ва ҳифзи муҳити зист	Қосимов Х.	227-81-14
Савдо, фаъолияти иқтисодии хориҷӣ	Начибуллоев А.	227-82-66
Омили демографӣ, шугли аҳоли	Қамарзода Х.	221-49-91
Омили иҷтимоӣ	Азиззода И.	227-94-88
Маҷмӯи Маҳсулоти Дохилӣ, молия ва қарз	Ҳусейнова Н.	227-98-71
Омили нарх ва таърифа	Сайпов С.	227-94-89

- таҳияи ҳуҷҷати асосӣ, танзими
фаслҳо, ороиши техникӣ ва
дизайн

-барои нашри маҷмӯа

Раёсати ҷамъбасту таҳлили
иқтисодӣ ва робитаҳои
байналмилалӣ
Ҷурабойзода З.
тел.221-23-87
E-mail: stat@tojikiston.com
Сардори МД МКХ -и Агентии
омили назди Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
Қурбонов С.
тел. 227-96-09

Муқаддима

Мувофиқи Матритсаи комиссияи Аврупоии Ислоҳоти Сиёсати Меморандум дар бораи ҳамдигарфаҳмӣ оид ба Барномаи бехатарии озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо мақсади таъмин намудани низоми иттилооти таъҷилӣ ва таҳлили вазъи бехатарии озуқаворӣ дар ҷумҳурӣ ва мӯътмадаии маълумотҳо, огоҳонидани истифоббарандагони маълумотҳои бехатарии озуқаворӣ, инчунин, дар бораи таҳия ва нашри буллетен ҳар семоҳа оид ба бехатарии озуқаворӣ қарор қабул карда шуда буд. Агенсии омор аз соли 2005 ин ҷониб, оид ба бехатарии озуқаворӣ маводҳои таҳлилӣ пешниҳод менамояд. Ин буллетени таҳлилӣ дар се моҳ як маротиба бо се забон (тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ) аз нашр мебарояд.

«Мафҳуми бехатарии озуқаворӣ дастрас будани озуқаворӣ ба ҳамаи одамон ҳама вақт барои ҳаёти солим ва фаъолона зарур мебошад. Яъне таҳти мафҳуми бехатарии озуқаворӣ ба миқдори кофӣ мавҷуд будани хӯрокворӣ, хӯроквориҳои зикришударо дастрас кардани хонаводаҳо (чӣ аз бозор ва чӣ аз дигар манбаъ, ки қобилияти кофии харидорӣ ба эътибор гирифта мешавад), инчунин ба миқдори зарурӣ истеъмоли кардани хӯрокворӣ дар назар дошта мешавад».

Маълумотҳои заминавӣ барои буллетен оид ба бехатарии озуқаворӣ инҳоянд: истеҳсоли маҳсулоти озуқа, мавҷуд ва дастрас будани озуқаворӣ, замини кишт, истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ, хусусиятҳои умумии иқлим, вазъияти истеъмоли ва саломатӣ, бо об таъмин будан, нарх ва нишондиҳандаҳои миқдорӣ, ки аз вазъияти бозори озуқаворӣ шаҳодат медиҳанд.

Дар замимаҳои буллетен нишондиҳандаҳо барои Ҳуҷҷати Стратегияи миллии рушд барои то соли 2030 ва нишондиҳандаҳо дар бораи хӯроки аҳоли ва гурӯҳҳои гуногуни иҷтимоию иқтисодии он дарҷ шудаанд.

Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар семоҳа наشري буллетени иттилоотӣ дар бораи беҳатарию озӯқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро бо иштироки як қатор вазорату идораҳо (Вазорати молия, Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Муассисаи давлатии обуҳавошиносӣ ва ғайраҳо) таҳия ва нашр менамояд.

Нашрия барои мутахассисон ва ҳам барои ҳамаи хоҳишмандон равона карда шудааст.

Тавсия, пешниҳод ва мулоҳизаҳоро нисбати мазмуни буллетен ва шакли пешниҳоди маълумотҳои омили ба Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нишонаи зер ирсол намудан мумкин аст.

734025 Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе, кӯчаи Бохтар, 17
Тел: (992372) 2212387
Факс (992372) 2214375
E-mail: stat@tojikiston.com
<http://www.stat.tj>

МУНДАРИЧА

Муқаддима	3
МАЗМУНИ МУХТАСАР	6
ФАСЛИ I. НИШОНДИҲАНДАҲОИ ИҶТИМОИЮ ИҚТИСОДИ	8
1.2.Индекси нарх ва таърифаҳо	9
1.3. Савдои хоричӣ.....	9
1.4. Бозори меҳнат	10
ФАСЛИ II. МАВҶУД БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ	12
2.1. Афзоиши истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ	12
2.1.1. Дурнамои истеҳсоли маҳсулоти озуқаворӣ.....	12
2.1.2. Растанипарварӣ.....	14
2.1.3. Чорвопарварӣ	15
2.2. Таҳлили нархи истеҳсолкунанда.....	17
2.3. Савдои маҳсулоти асосии озуқаворӣ.....	19
2.4. Мавҷудияти маҳсулоти озуқаворӣ ба ҳар нафар аҳоли	20
ФАСЛИ III. ДАСТРАС БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ	20
3.1. Таҳлили нархҳои истеъмоли	21
3.2. Даромад ва харочот	23
3.2.1. Даромад	24
3.3. Камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.....	24
3.3.1. Бо озуқаворӣ таъмин набудани хонаводаҳо, ки беш аз нисфи даромади худро барои маҳсулоти хӯрокворӣ сарф менамоянд	25
ФАСЛИ IV. ИСТЕЪМОЛОТ ВА ҲАЗМКУНӢ	26
4.1. Озуқаворӣ истеъмол кардани аҳоли	26
4.2. Нишондиҳандаҳои бехатарии озуқаворӣ, ки ба даромадҳои аҳоли вобаста нестанд.....	28
4.2.1. Беморӣ	28
4.2.2. Таваллуд, фавт, афзоиши табиӣ	30
МЕТОДОЛОГИЯ	34
Замимаи 1. Маълумоти мухтасари шароити обу ҳаво дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар семоҳаи якуми соли 2024	37
Замимаи 2. Индикаторҳои мақсадноки асосии СМР-2030	41
Замимаи 3. Тағйироти нархҳои миёнаи яклухт (пешниҳод) дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг)	44
Замимаи 4. Тағйироти нархҳои миёнаи истеъмоли аз рӯи семоҳаҳои солҳои 2021 - 2024 дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг)	45
Замимаи 5. Харочоти пулии хонаводаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо).....	47
Замимаи 6. Истеъмоли хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар узви хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)	50

МАЗМУНИ МУХТАСАР

- Ҳаҷми маҳсулоти умумии кишоварзӣ дар моҳҳои январ - март соли 2024 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ 3530,9 млн. сомониро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм бо нархҳои муқоисавӣ 6,7 фоиз зиёд мебошад, аз он ҷумла дар соҳаи растанипарварӣ 112,4 млн. сомонӣ ё ки 22,4 фоиз ва чорвопарварӣ 3418,5 млн. сомонӣ ё 6,3 фоиз зиёд аст.
- Дар моҳҳои январ -март соли 2024 ҳаҷми истеҳсоли гӯшти чорвои калон ва майда (дар вазни зинда) дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо 44176 тоннаро ташкил намуд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм 14,6 фоиз зиёд мебошад. Ҳаҷми умумии истеҳсоли шир дар ҳамаи шаклҳои хоҷагидорӣ дар моҳҳои январ-март соли 2024 - ум 208212 тоннаро ташкил намуд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм 6,1 фоиз зиёд мебошад
- Дар моҳҳои январ - март соли 2024 нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта воридоти молҳои озуқаворӣ 13,2 фоиз зиёд шудааст, аз он ҷумла воридоти картошка 3,4 баробар, мевачот ва бехмеваҳо 2,4 баробар, сабзавот 2,7 баробар, қанду шакар ва маснуоти қаннодӣ 1,8 баробар ва тухм 7,7 фоиз ба миён омадааст.
- Аз аввали соли 2024 нархи маҳсулоти зерин: маҳсулоти гӯштӣ - 1,5 фоиз (гӯшти гов - 2,9 фоиз, рони мурғ - 2,6 фоиз ва гӯшти гӯсфанд - 0,8 фоиз); сабзавот - 8,3 фоиз (қаламфури булғорӣ - 27,3 фоиз, сирпиёз - 12,9 фоиз, каду - 12,6 фоиз, қарам - 4,8 фоиз ва бодиринг - 4,7 фоиз); маҳсулоти ширӣ - 8,4 фоиз, мевагиҳо - 7,7 фоиз, биринҷ - 4,4 фоиз ва гӯшти моҳӣ - 2,8 фоиз қимат шудааст. Зимнан, нархи равғани пахта - 8,2 фоиз, сабзӣ - 6,1 фоиз, бехпиёз ва шакар - 1,7 фоизи арзон шудааст.
- Шумораи қувваҳои корӣ (аҳолии машғули кор ва бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда) аз рӯи баҳои пешакӣ дар моҳи март соли 2024-ум 2664,5 ҳазор нафарро ташкил дод, ки аз ҷумлаи онҳо 2616,6 ҳазор нафар (98,2 фоиз) дар соҳаҳои иқтисодӣ машғуланд ва 47,9 ҳазор нафар расмӣ мақоми бекорро гирифтаанд, ки 1,8 фоизи шумораи қувваҳои кориро ташкил медиҳанд.
- Манбаи муҳимтарини даромади пулии хонаводаҳо дар симоҳаи якуми соли 2024 мисли пештара даромади меҳнатӣ - 40,7 фоиз, пардохти нафақа ва кӯмакпулӣ - 5,8 фоиз ва мадохилот аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ - 13,3 фоиз мебошад.
- Дар симоҳаи якуми соли 2024 истеъмоли нон ва маҳсулоти нонӣ ба ҳисоби миёна ба як нафар узви хонавода 43,33 килограммро ташкил медиҳад.

- Дараҷаи музди ҳақиқии меҳнат (бо назардошти тағйироти индекси нархҳо) дар моҳи март соли 2024 нисбат ба моҳи феврал соли 2024 -ум 4,9 фоиз зиёд ва нисбат ба моҳи март соли 2023 -юм 9,7 фоиз зиёд шудааст.
- Музди меҳнати камтарин дар моҳи март соли 2024 дар баҳши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар кормандони кишоварзӣ, хоҷагии ҷангалпарварӣ ва моҳипарварӣ - 965,62 сомони ро ташкил дод.
- Маблағи умумии қарздорӣ аз пардохти музди меҳнат бо назардошти солҳои гузашта то охири моҳи март соли 2024 – ум 27731,4 ҳазор сомони ро ташкил додааст.
- Қарздорӣ аз ҳама зиёд дар баҳши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар истихроҷи канданиҳои фойданок - 15018,2 ҳазор сомонӣ (54,2 фоиз аз маблағи умумӣ), таъминоти об, тозакуни, коркарди партовҳо ва дастрасии коркарди дуюмдараҷа – 3108,7 ҳазор сомонӣ (11,2 фоиз), сохтмон – 1240,3 ҳазор сомонӣ (4,5 фоиз) ва истеҳсоли коркард (саноати коркард) – 630,4 ҳазор сомонӣ (2,3 фоиз) боқӣ мондааст.

ФАСЛИ I. НИШОНДИҲАНДАҲОИ ИҚТИМОИЮ ИҚТИСОДӢ

Нишондиҳандаҳои иқтимоию иқтисодӣ, ки дар поён пешниҳод шудаанд, вазъи умумии иқтисодиёти мамлакатро барои таҳлили ҳолати бехатарии озуқаворӣ тавсиф менамоянд.

Ҷадвали 1: Нишондиҳандаҳои асосии иқтимоию иқтисодӣ

	с.2022	с.2023	семоҳаи I соли 2024 ¹
Шумораи аҳолии доимӣ, (дар охири давра) млн.нафар	10,1	10,3	10,3
ММД-и номиналӣ (млн. сомонӣ)	118181,7	130791,5	26653,3
аз он ҷумла ба ҳисоби фоиз:			
кишоварзӣ	22,9	24,3	6,7
саноат	23,5	16,2	20,1
хизматрасонӣ ва савдо	44,5	49,4	60,2
ММД ба ҳар сари аҳоли (сомонӣ)	11838,8	12868,8	-
Афзоиши ММД, ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	8,0	8,3	8,2
Касри/фоидаи буҷети давлатӣ (ба ҳисоби фоиз нисбат ба ММД)	1,4	1,4	4,1
Индекси нархҳои истеъмоли, ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	106,6	103,7	104,0
Индекси нархи молҳои озуқаворӣ	107,2	103,6	104,5
Индекси нархҳои хизматрасонӣ	106,7	102,0	102,6
Қурби сомонӣ нисбат ба доллар	11,0258	10,8445	10,9562
Сатҳи бекорӣ расмӣ ба қайд гирифташуда (фоиз)	2,1	1,9	1,8
Шумораи бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда, ҳазор нафар	55,1	49,2	47,9
ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	104,7	89,2	99,7
Музди меҳнати миёнаи ҳармоҳа (сомонӣ)	1760,29	2013,11	2165,24
ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	114,2	114,4	113,6
Тарози (баланси) савдо (млн. доллар)	-3025,5	-3431,3	-884,9
Ҳиссаи озуқаворӣ дар воридот, ба ҳисоби фоиз	20,4	18,1	19,0
Ҳиссаи озуқаворӣ дар содирот, ба ҳисоби фоиз	3,1	2,7	2,8
¹⁾ маълумотҳои пешакӣ			
*) нишондиҳандаи кӯтоҳмуҳлати рушди иқтисодиёт (НКРИ)			

Манбаъ: Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

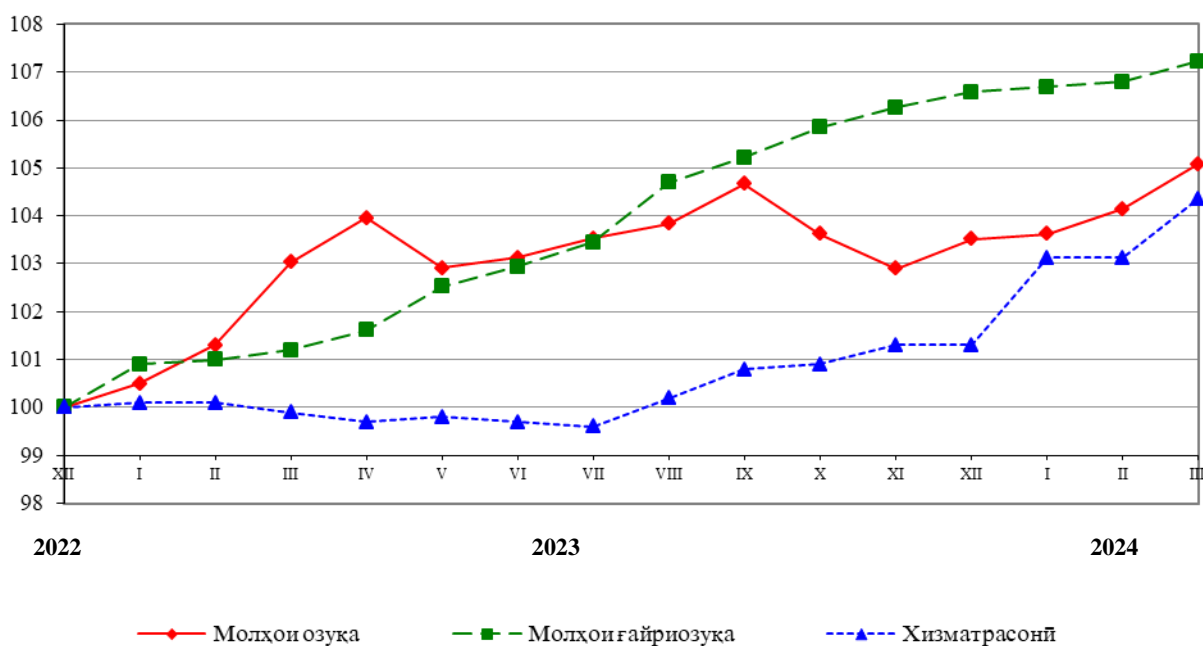

1.2. Индекси нарх ва тарифаҳо

Индекси нархҳои истеъмоли дар моҳи марти соли 2024 -ум 100,8 фоиз, аз он ҷумла: ба молҳои озуқа - 100,9 фоиз, молҳои ғайриозуқа - 100,4 фоиз ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳоли - 101,2 фоизро ташкил дод.

Аз аввали соли 2024 индекси нархҳои истеъмоли 101,6 фоиз, аз он ҷумла ба молҳои озуқа - 101,5 фоиз, ба молҳои ғайриозуқа - 100,6 фоиз ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳоли - 103,2 фоизро ташкил кард.

Графики 1: Тағйироти индекси нархҳои истеъмолии молҳои озуқа, ғайриозуқа ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳоли (дар охири моҳ ба ҳисоби фоиз нисбат ба моҳи декабри соли 2022)

Дар давоми моҳҳои январ - марти соли 2023 афзоиши нархи молҳои озуқа нисбат ба нархи молҳои ғайриозуқа бештар тағйир ёфтааст.

Дар фасли 3 оид ба дастрас будани аҳоли ба озуқаворӣ маълумоти муфассал оварда шудааст.

1.3. Савдои хориҷӣ

Дар моҳҳои январ - марти соли 2024 гардиши савдои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2111,9 млн. доллари ИМА-ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023 -юм 33,7 фоиз ё 532,8 млн. доллар зиёд шудааст. Тарози савдо манфӣ буда, - 884,9 млн. долларро ташкил кард. Ҷумҳурии Тоҷикистон бо 100 мамлакат, аз он ҷумла бо 10 мамлакатҳои ИДМ ва бо 90 мамлақати хориҷи дур муносибати савдои хориҷиро анҷом додааст.

Дар гардиши савдои хориҷӣ ба ҳиссаи мамлакатҳои ИДМ 46,8 фоиз ё 989,3 млн. доллар ва ба ҳиссаи мамлакатҳои хориҷи дур 53,2 фоиз ё 1122,6 млн. доллар рост меояд. Қасри тарози савдо манфӣ буда, бо мамлакатҳои ИДМ -742,3 млн. доллар ва мамлакатҳои хориҷи дур -142,6 млн. долларро ташкил додааст.

Содироти мол дар моҳҳои январ-март соли 2024 -ум 613,5 млн. долларро ташкил кард, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм 1,8 баробар ё 269,2 млн. доллар зиёд шудааст.

Воридоти мол ба ҷумҳурӣ 1498,4 млн. долларро ташкил кардааст, ки нисбат ба моҳҳои январ-март соли 2023-юм 21,3 фоиз ё 263,6 млн. доллар зиёд мебошад.

Дар содирот аз ҷумлаи маҳсулоти растанӣ ҳиссаи мевачот бештар аст, ки бо арзиши умумӣ, 552,4 ҳазор доллар ва тухм ба маблағи 1484,4 ҳазор доллар, дар воридот бошад, картошка ба маблағи 9018,7 ҳазор доллар, тухм ба маблағи 1913,3 ҳазор доллар, сабзавот ба маблағи 13582,6 ҳазор доллар ва мевачот ва бехмева ба маблағи 25651,2 ҳазор доллар афзалият доранд.

1.4. Бозори меҳнат

Шумораи қувваҳои корӣ (аҳолии машғули кор ва бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда) аз рӯи баҳои пешакӣ дар моҳи март соли 2024-ум 2664,5 ҳазор нафарро ташкил дод, ки аз ҷумлаи онҳо 2616,6 ҳазор нафар (98,2 фоиз) дар соҳаҳои иқтисодӣ машғуланд ва 47,9 ҳазор нафар расмӣ мақоми бекорро гирифтаанд, ки 1,8 фоизи шумораи қувваҳои кориро ташкил медиҳанд.

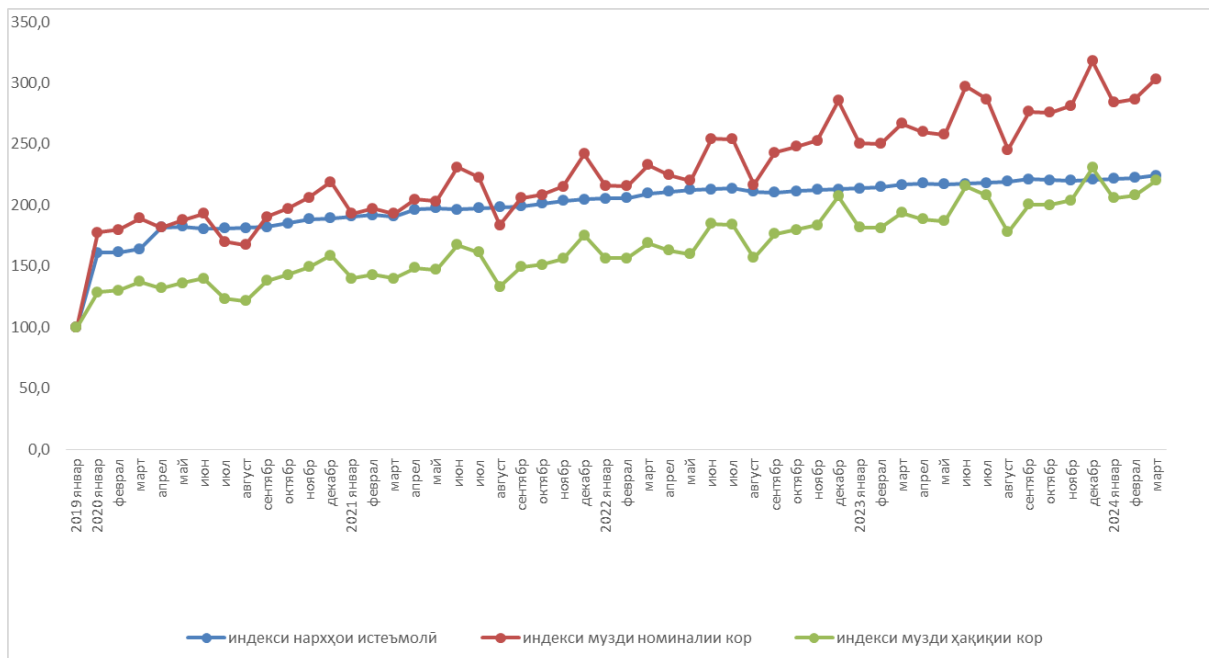
Шумораи бекорони дар Агентии меҳнат ва шугли аҳолии Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шугли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон расмӣ ба қайд гирифташуда дар охири моҳи март соли 2024 -ум 47,9 ҳазор нафарро ташкил карда, нисбат ба моҳи март соли 2023 -юм 0,3 фоиз кам шудааст. Аз ҷумлаи бекорони бақайд гирифташуда занон 49,0 фоиз (23,5 ҳазор нафар). Сатҳи бекорӣ расмӣ ба қайд гирифташуда нисбат ба шумораи қувваҳои корӣ 1,8 фоизро ташкил кардааст.

Дарачаи музди ҳақиқии меҳнат (бо назардошти тағйироти индекси нархҳо) дар моҳи март соли 2024 нисбат ба моҳи феврал соли 2024-ум 4,9 фоиз зиёд ва нисбат ба моҳи март соли 2023-юм 9,7 фоиз зиёд шудааст.

Музди меҳнати камтарин дар моҳи март соли 2024 дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар кормандони кишоварзӣ, хочагии чангалпарварӣ ва моҳипарварӣ – 965,62 сомониро ташкил дод. Музди меҳнати аз ҳама баланд дар бахши воқеии иқтисодӣ дар соҳаи истихроҷи канданиҳои фойданок – 4224,82 сомонӣ, таъмини нерӯи барқ, газ, буғ ва хунуққунӣ ҳаво – 3965,25 сомонӣ, сохтмон – 3228,54 сомонӣ, саноати коркард – 2833,12 сомонӣ ва дар соҳаи таъминоти об, тозакунии, коркарди партовҳо ва коркарди дуюмдараҷа – 1339,70 сомониро ташкил медиҳад. Умуман, дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ музди миёнаи ҳармоҳаи меҳнат дар моҳи март соли 2024-ум 2760,63 сомониро ташкил дод ва нисбат ба моҳи март соли 2023-юм 10,5 фоиз зиёд шудааст.

Дар бахши хизматрасонии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ музди меҳнати аз ҳама баланд дар кормандоне, ки фаъолияти миёнаравии молиявӣ ва суғуртаро иҷро мекунанд – 6440,34 сомонӣ, дар соҳаи иттилоот ва алоқа – 4439,18 сомонӣ, дар соҳаи нақлиёт ва хочагии анбор – 3164,08 сомонӣ ва дар амалиётҳо бо амволи ғайриманқул – 2645,66 сомонӣ ба қайд гирифта шудааст. Умуман, музди миёнаи ҳармоҳаи меҳнати кормандони бахши хизматрасонии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар моҳи март соли 2024-ум 2143,26 сомониро ташкил дод, ки нисбат ба моҳи март соли гузашта 14,7 фоиз зиёд шудааст.

Графики 2: Динамикаи индекси нархҳои истеъмоли, музди номиналӣ ва ҳақиқии меҳнат (январ соли 2019 = 100)

Маблағи умумии қарздорӣ аз пардохти музди меҳнат бо назардошти солҳои гузашта то охири моҳи март соли 2024 -ум 27731,4 ҳазор сомониро ташкил додааст.

Қарздории аз ҷама зиёд дар баҳши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар истихроҷи канданиҳои ғоиданок – 15018,2 ҳазор сомонӣ (54,2 Ҷоиз аз маблағи умумӣ), таъминоти об, тозакунии, коркарди партовҳо ва дастрасии коркарди дуҷумдараҷа – 3108,7 ҳазор сомонӣ (11,2 Ҷоиз), соҳтмон – 1240,3 ҳазор сомонӣ (4,5 Ҷоиз) ва истеҳсоли коркард (саноати коркард) – 630,4 ҳазор сомонӣ (2,3 Ҷоиз) боқӣ мондааст. Дар баҳши хизматрасонии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ қарздории аз ҷама зиёд дар соҳаи нақлиёт ва хоҷагии анбор – 5661,9 ҳазор сомонӣ (20,4 Ҷоиз аз маблағи умумии қарздорӣ) ва дар иттилоот ва алоқа 781,0 ҳазор сомонӣ (2,8 Ҷоиз) ба қайд гирифта шудааст.

ФАСЛИ II. МАВЧУД БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ

Мавчуд будани озуқаворӣ - мавчудияти миқдори озуқаворӣ дар натиҷаи истеҳсоли худӣ ё аз ҳисоби бозор мебошад. Дар сатҳи мамлакат мавчуд будани озуқаворӣ аз рӯи ҷамъи захираҳои озуқаворӣ, воридоти тиҷоратӣ, ёриши озуқаворӣ ва истеҳсолоти худӣ муайян карда мешавад. Ба мавчудият омилҳои зерин: шароити обу ҳаво, ҳосилнокӣ, саршумор ва маҳсулнокии чорво, нархи муқарраркардаи истеҳсолкунандаҳо ба озуқаворӣ, нархи хӯрокворӣ дар мамлакатҳои ҳамсоя, инчунин масъалаҳои сиёсати дохилӣ, ки истеҳсолот, савдо, тақсимот ва нархгузорино муайян менамоянд, ба назар гирифта мешаванд.

2.1. Афзоиши истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ

Ҳаҷми маҳсулоти умумии кишоварзӣ дар моҳҳои январ - март соли 2024 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ 3530,9 млн. сомониро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм бо нархҳои муқоисавӣ 6,7 фоиз зиёд мебошад, аз он ҷумла дар соҳаи растанипарварӣ 112,4 млн. сомонӣ ё ки 22,4 фоиз ва чорвопарварӣ 3418,5 млн. сомонӣ ё 6,3 фоиз зиёд аст.

2.1.1. Дурнамои истеҳсоли маҳсулоти озуқаворӣ Таъсири шароити обу ҳаво ва иқлим ба растанипарварӣ

Январ. Моҳи январи соли чорӣ дар ҷумҳурӣ ҳаво ниҳоят гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари манотиқи кишвар аз меъёри иқлимӣ 4-7° баланд ба қайд гирифта шуд ва он дар водиҳо 4+9° гарм, ноҳияҳои доманакӯҳӣ 4+6° гарм, ноҳияҳои кӯҳӣ аз 1-4° хунук то 1+4° гарм, ноҳияҳои баландкӯҳӣ 10-14° хунукиро ташкил намуд.

Миқдори моҳонаи боришоти атмосферӣ аз меъёр кам, дар баъзе ноҳияҳо аз меъёри муқаррарӣ зиёд мушоҳида гардид ва он дар вилояти Хатлон 37-109 фоиз, дар вилояти Суғд 26-97 фоиз (дар ноҳияҳои Панҷакент 150 фоиз ва дар мавзёи Дехавз 142 фоиз), дар Ноҳияҳои тобеъи ҷумҳурӣ 65-131 фоиз (дар мавзёҳои Бӯстонабод 179 фоиз ва Чормағзак 196 фоиз), дар ғарби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 53-126 фоиз (мавзёи Савноб 262 фоиз, ноҳияи Ишкошим 462 фоиз) ва дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 70-166 фоизро ташкил намуд.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаҳои дарёҳои Панҷ дар ҳудуд ва аз меъёр зиёд (119-180 фоиз), дар дарёҳои Ёхсӯ ва Қизилсӯ (ҷанубӣ) аз меъёр кам (43-65 фоиз), дар ҳавзаҳои дарёи Вахш дар ҳадди меъёр (97-110 фоиз), дар ҳавзаҳои дарёҳои Кофарниҳон аз меъёр кам (64-83 фоиз), дар ҳавзаҳои дарёи Зарафшон дар ҳудуд ва меъёр зиёд (110-137 фоиз) ба қайд гирифта шуд.

Феврал. Нимаи аввали моҳи феврالی соли чорӣ дар ҷумҳурӣ ҳавои гарм ва дар нимаи дуюми моҳ ҳавои нисбатан хунук мушоҳида гардид. Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар тамоми манотиқи кишвар аз меъёри иқлимӣ то 1-2° баланд ба қайд гирифта шуда, дар ноҳияҳои водибуда 2+5° гарм, дар ноҳияҳои доманакӯҳӣ 1+2° гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ ва баландкӯҳӣ 1+3° гармиро ташкил намуд.

Дар бораи бехатарии озукаворӣ ва камбизоатӣ

Пастшавии ҳарорати ҳаво дар водихо нимаи дуҷуми моҳ (рӯзҳои 18-29 феврал) мушоҳида шуда, ҳарорати рӯзонаи ҳаво аз меъёри моҳона 2-7° паст гардид. Дар водихо ҳарорати рӯзона аз 0+5° гарм то 6+11° гарм, дар вилояти Суғд бошад, рӯзона -2+5°, шабона 4-6° хунук ба қайд гирифта шуд.

Миқдори боришоти моҳона дар қисми зиёди ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ кам ва дар баъзе ноҳияҳо аз меъёри иқлимӣ зиёд мушоҳида гардид, аз ҷумла дар вилояти Хатлон 71-229 фоиз, дар вилояти Суғд 21-142 фоиз, дар Ноҳияҳои тобеъи ҷумҳурӣ 55-157 фоиз, дар ғарби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 104-233 фоиз (дар н.Ишкошим 440 фоиз дар доираи меъёри 8,4мм) ва дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 44-128 фоиз (дар минтақаи Булункӯл 155 фоиз) ташкил намуд.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Панҷ 94-172 фоиз, Кофарниҳон 78-101 фоиз, Вахш 87-89 фоиз, Зарафшон 110-117 фоиз ва дарёи Исфара 87 фоиз нисбати меъёри муқаррарӣ ба қайд гирифта шуд.

Март. Дар моҳи март соли 2024 дар ҷумҳурӣ ҳавои нисбатан гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари манотиқи кишвар дар ҳудуди меъёри иқлимӣ, дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) аз меъёри иқлимӣ то 1-2° баланд ба қайд гирифта шуда, дар водихо 8+12° гарм, дар ноҳияҳои доманакӯҳию кӯҳӣ 3+8° гарм, дар баъзе ноҳияҳо то 0-2° хунук, дар ноҳияҳои баландкӯҳӣ 5-7° хунук, дар мавзеи Булункӯли Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон -12° хунукиро ташкил намуд.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Панҷ дар ҳудуд ва аз меъёр зиёд (93-165 фоиз), дарёи Ёхсӯ бошад аз меъёр кам (68 фоиз), Кофарниҳон дар ҳудуд ва аз меъёр кам (65-95 фоиз), Вахш аз меъёр кам (80-83 фоиз), Зарафшон дар ҳудуд ва аз меъёр кам (68-108 фоиз) ва дарёи Исфара аз меъёр зиёд (117 фоиз) ба қайд гирифта шуд.

Ҷадвали 2: Ҳолати обанборҳо дар 31 март соли 2024

обанбор	тағйирот дар давоми моҳ, млн.м ³	ҳаҷми об дар соли 2024		ҳаҷми об дар соли 2023	
		млн.м ³	бо фоиз нисбат ба ғунҷоиш	млн.м ³	бо фоиз нисбат ба ғунҷоиш
Қайроққум	186	3306	73,4	3448	76,6
Норак	682	6023	57,4	6380	60,8

2.1.2. Растанипарварӣ
Ҷадвали 3: Замини кишт ва ҷамъоварии умумии ҳосил

	с.2022	2023	семоҳаи I с.2024 ¹
Замини кишт, ҳазор гектар	859,8	861,5	330,9
Зироатҳои тирамоҳӣ	230,5	234,7	177,6
Зироатҳои ғалладона	230,5	234,7	177,8
Зироатҳои баҳорӣ	629,3	626,8	153,3
Зироатҳои ғалладона	154,5	163,2	41,7
<i>аз он :</i>			
гандум	62,5	66,1	18,9
ҷав	46,4	44,4	18,3
Зироатҳои техникӣ	207,2	193,7	83,9
картошка	56,1	56,6	8,4
сабзавот	70,0	73,5	6,2
полизӣ	20,7	23,8	3,2
Ҷамъоварии умумии ҳосил, ҳазор тонна			
ғалладона	1756,2	1754,9	-
картошка	1094,4	1144,9	-
сабзавот	2714,8	3026,2	6,2
полизӣ	842,6	1009,9	-

Манбаъ: Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Дар моҳҳои январ - март соли 2024 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ 6151,9 тонна сабзавот ва 29,2 тонна буттамевагиҳо истеҳсол карда шудааст, ки нисбат ба ҳамаи давраи соли 2023 сабзавот 1,5 баробар ва буттамевагиҳо 48,0 фоиз зиёд мебошанд.

Кишти зироатҳои баҳорӣ

То 1 апрели соли 2024 хоҷагиҳои ҷамъиятӣ ва деҳқонӣ дар 151614 гектар замин кишти зироатҳои баҳорӣ гузарониданд, ки нисбат ба ҳамаи давраи соли гузашта 28,5 фоиз кам мебошад.

Аз заминҳои умумии кишт 65315 гектар кишти зироатҳои ғалладона ва лубиёӣ (бе ҷуворимақка), 2523 гектар ҷуворимақка барои дон, 29711 гектар зироатҳои техникӣ (аз ҷумла 18314 гектар пахта), 9972 гектар картошка, 24620 гектар сабзавот, 64 гектар сабзавот барои тухмӣ, 7743 гектар полезиҳои озуқаворӣ ва 11666 гектарро зироатҳои хӯроки чорво ташкил медиҳанд.

Нисбат ба ҳамаи давраи соли гузашта кишти зироатҳои сабзавот 2,2 фоиз ва сабзавот барои тухмӣ 1,8 баробар зиёд шуда, кишти зироатҳои ғалладона ва лубиёӣ (бе ҷуворимақка) 3,5 фоиз, ҷуворимақка барои дон 35,7 фоиз, зироатҳои техникӣ 1,6 баробар, аз ҷумла пахта 1,7 баробар, картошка 3,7 фоиз, полизӣ 0,8 фоиз ва зироатҳои хӯроки чорво 16,1 фоиз кам кишт карда шудааст.

Бунёди боғу тоқзори нав

То 1 апрели соли 2024 дар хоҷагиҳои ҷамъиятӣ ва деҳқонӣ 96,3 гектар боғҳои нав бунёд карда шудаанд, ки нисбат ба нишондиҳандаи ҳамин давраи соли гузашта 19,9 фоизро ташкил медиҳад. Аз масоҳати умумии боғҳо 49,9 гектар мевагиҳои тухмдор, 39,2 гектар мевагиҳои донакдор, 4,8 гектар меваҳои мағздор ва 2,4 гектарро меваҳои субтропикӣ ташкил медиҳад. Аз миқдори умумии боғҳои нав 11,0 гектар дар заминҳои лалмӣ бунёд карда шудаанд.

Ғайр аз ин, 435,5 гектар боғҳо ва 6,0 гектар тоқзорҳо барқарор карда шудаанд.

Захираи маҳсулоти кишоварзӣ ва маводи тайёри озуқа (бе назардошти маълумоти Агентии захираҳои моддии давлатии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон)

Дар сардхона ва анборхонаҳои ҷумҳурӣ то 1 апрели соли 2024-ум 8112,4 тонна ғалладонагиҳо (аз ҷумла гандум 8009,0 тонна, ҷавдор 0,5 тонна, ҷав 97,4 тонна, шолӣ 5,5 тонна), чуворимакка барои дон 340,9 тонна, дони офтобпараст 3,0 тонна, картошка 2569,7 тонна, сабзавот ҳамагӣ 6670,3 тонна (аз ҷумла: 2637,0 тонна сабзӣ ва 4033,3 тонна бехпиёз), себ 331,3 тонна, ангур 65,0 тонна, орд 2512,8 тонна, рағғани растанӣ 920,4 тонна, шакар 129,0 тонна, биринҷ 615,8 тонна ва ҳамаи намудҳои консерва 1248 қуттии шартӣ захира карда шудааст.

1.2.2.1.2. ЧОРВОПАРВАРӢ

То 1 апрели соли 2024 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо саршумори чорвои калони шохдор 2697,4 ҳазор сарро ташкил кардааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 119,2 ҳазор сар ё 4,6 фоиз зиёд аст. Дар ҳамин давра саршумори гӯсфанду буз 7044,6 ҳазор сарро ташкил дода, 483,3 ҳазор сар ё 7,4 фоиз афзуд. Аз саршумори умумӣ 93,5 фоизи саршумори чорвои калони шохдор ва 81,3 фоизи саршумори гӯсфанду буз ба хоҷагиҳои аҳоли рост меояд.

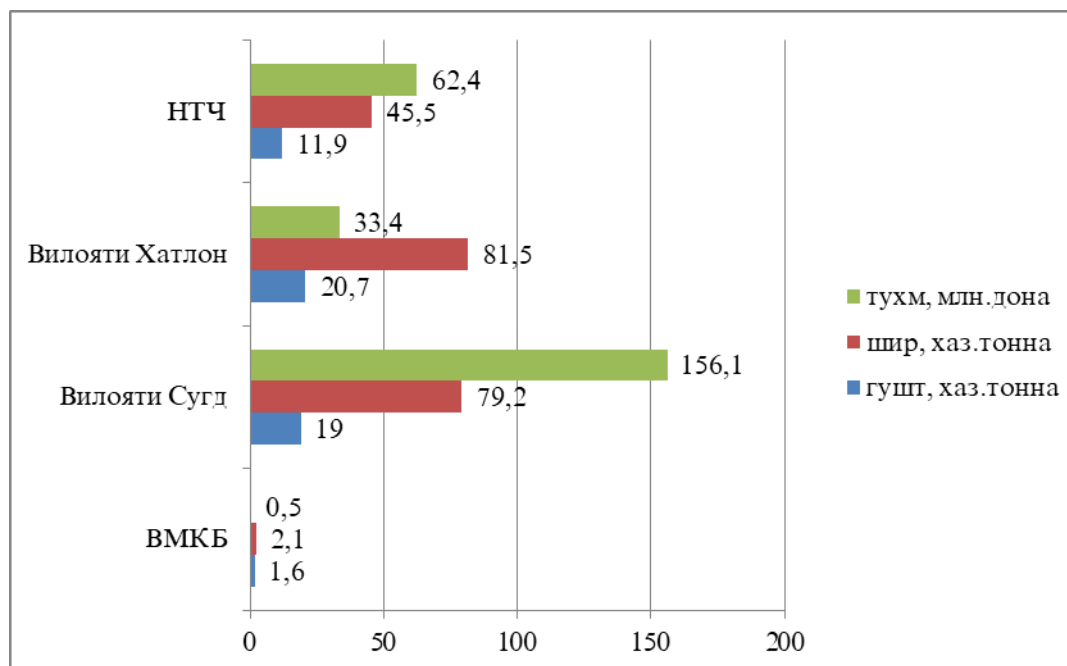
Саршумори чорвои калони шохдор дар хоҷагиҳои вилоятҳои Хатлон 6,0 фоиз, Суғд 5,7 фоиз, ВМКБ 0,4 фоиз ва НТҶ 2,0 фоиз зиёд гардидааст.

Ҷадвали 4: Нишондиҳандаҳои асосии маҳсулоти чорвопарварӣ дар ҷумҳурӣ

	с.2022	с.2023	семоҳаи I с.2024 ¹
Истеҳсолот, ҳаз. тонна			
Гӯшт (дар вазни кушта)	190,8	239,2	32,3
аз он ҷумла:			
гӯшти гову гӯсола	103,0	133,4	18,6
гӯшти гӯсфанду буз	50,7	63,6	6,8
гӯшти мурғ	37,1	42,2	6,9
Шир	1064,2	1118,5	208,2
Тухм, млн. дона	1212,2	1223,7	252,5
Маҳсулноқӣ¹			
Ҳисоби миёнаи ширдушӣ аз як сар модагови ширдеҳ, кг	1961	2014	433
Тухмгирӣ аз як сар мокиён, дона	273	287	68

¹⁾ дар корхонаҳои кишоварзӣ ва хоҷагиҳои деҳқонӣ

Графики 3: Истеҳсоли маҳсулоти асосии чорвопарварӣ дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо то 1 апрели соли 2024, ҳазор тонна

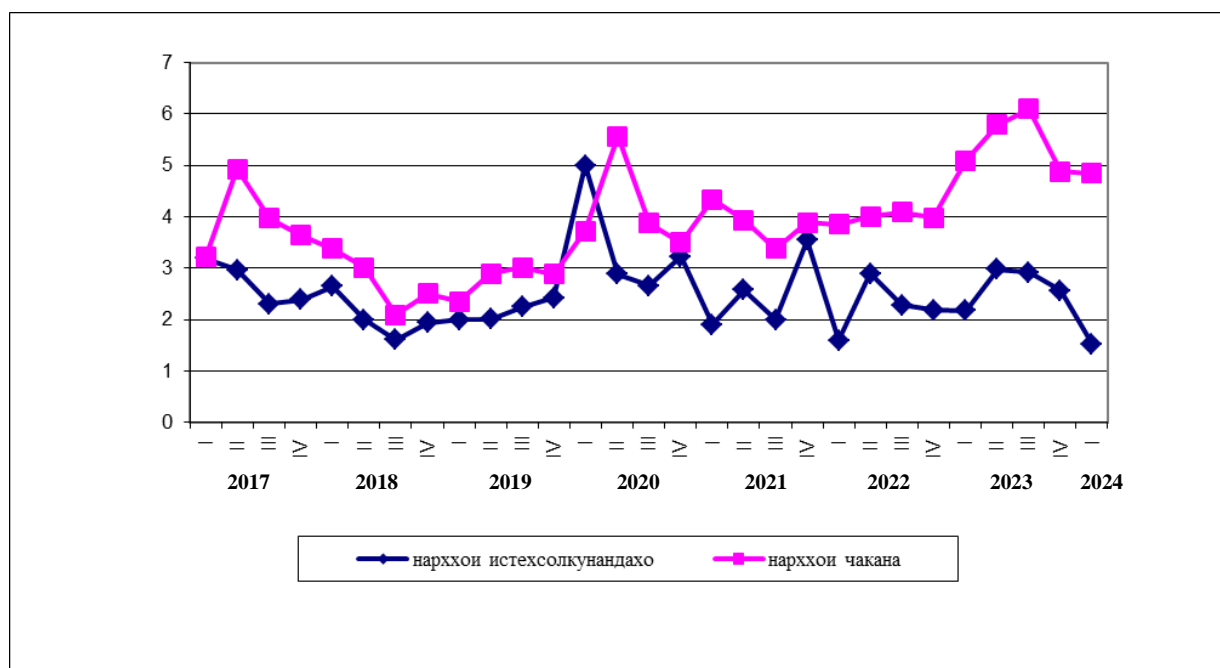
2.2. Таҳлили нархи истеҳсолкунанда
Ҷадвали 5: Тағйироти нархи истеҳсолкунандагон

(сомонӣ/кг)

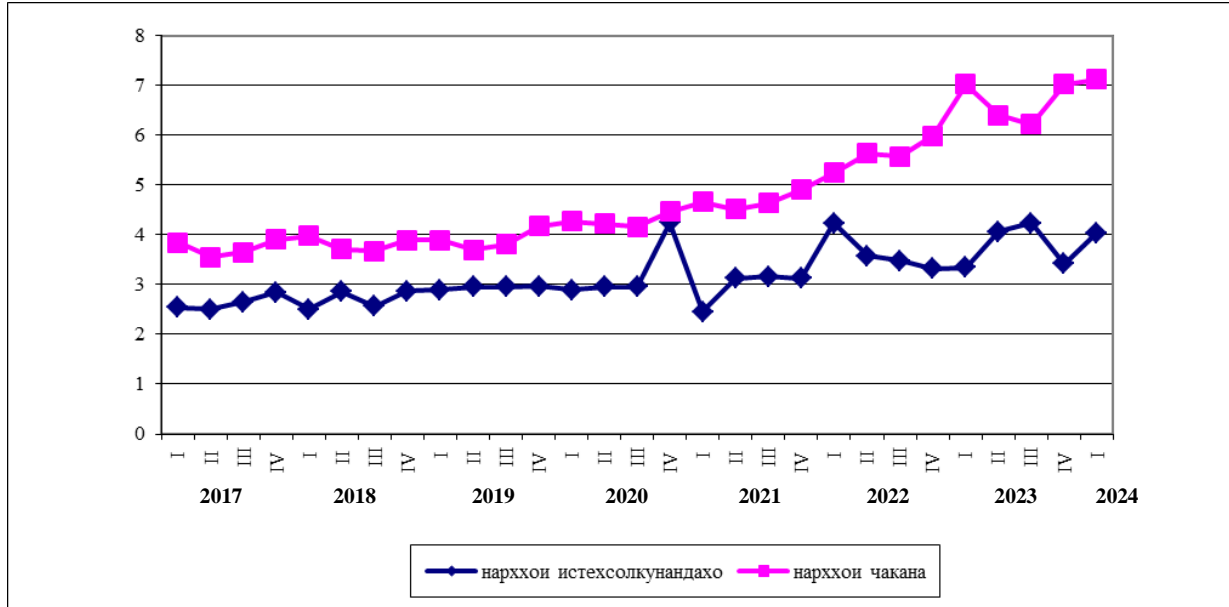
	2022				2023				2024
	семоҳ. I	семоҳ. II	семоҳ. III	семоҳ. IV	семоҳ. I	семоҳ. II	III семоҳ.	семоҳ. IV	семоҳ. I
Гандум	3,53	3,17	3,22	3,08	3,36	2,82	2,76	2,56	1,89
Шир	4,24	3,58	3,48	3,32	3,34	4,06	4,24	3,42	4,04
Картошка	1,60	2,89	2,28	2,19	2,18	2,98	2,92	2,57	1,53

Манбаъ: Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

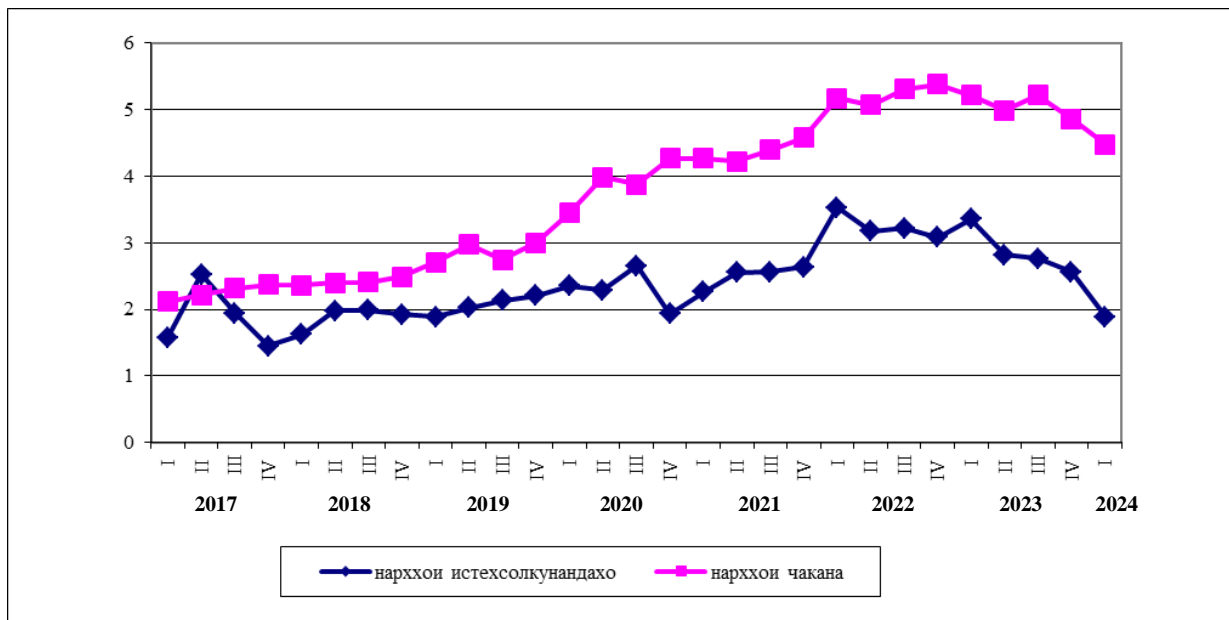
Графики 4: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандагон ба картошка, сомонӣ/кг

Графики 5: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандаҳои шир, сомонӣ/кг

Графики 6: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандаҳои гандум, сомонӣ/кг

Аз диаграммаҳои овардашуда дида мешавад, ки тамоюли тағйироти нархҳои чакана аз тағйироти нархҳои истеҳсолкунандаҳо зиёд аст. Чунин вазъият ба ҳамаи намудҳои маҳсулоти кишоварзӣ хос мебошад (ниг. ба замимаҳои 3 ва 4).

2.3. Савдои маҳсулоти асосии озуқаворӣ

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳиссаи молҳои озуқаворӣ дар ҳаҷми умумии содирот дар моҳҳои январ - марти солҳои 2023 - 2024 -ум мутобиқан 3,7 ва 2,8 фоизро ташкил кардааст. Дар воридот таносуби онҳо кам буда, мутобиқан, 20,0 ва 19,0 фоизро ташкил дод.

Молҳои асосии воридшаванда аз инҳо иборатанд: картошка, ки таносуби бештарро ташкил медиҳанд, сабзавот, тухм ва маснуоти қаннодӣ ва ғайраҳо.

Дар моҳҳои январ - марти соли 2024 воридоти молҳои озуқаворӣ 13,2 фоиз зиёд шудааст, аз он ҷумла воридоти картошка 3,4 баробар, мевачот ва бехмева 2,4 баробар, сабзавот 2,7 баробар, қанду шакар ва маснуоти қаннодӣ 1,8 баробар ва тухм 7,7 фоиз ба миён омадааст.

Ҷадвали 6: Содироту воридоти маҳсулоти асосии озуқаворӣ ва ҳиссаи онҳо дар ҳаҷми умумии савдо дар моҳҳои январ - марти солҳои 2023 - 2024

(ҳазор тонна)

	содирот		2024 ба ҳисоби фоиз нисбат ба 2023	воридот		2024 ба ҳисоби фоиз нисбат ба 2023
	2023	2024		2023	2024	
Молҳои озуқаворӣ	32,0	38,8	121,3	455,0	515,1	113,2
<i>аз онҳо:</i>						
гандум	0,2	-	-	222,4	215,2	96,8
орд	2,0	-	-	9,9	20,0	2,0 бар
қанду шакар ва маснуоти қаннодӣ	0,1	-	-	27,4	50,3	1,8 бар
макарон, угро, макарони қўчқорак ва ғайра	-	-	-	1,6	1,9	118,8
равғани растанӣ	-	-	-	27,3	22,0	80,6
шир ва маҳсулоти ширӣ	-	-	-	1,4	2,5	1,8 бар
тухм, млн.дона	0,2	20,0	100,0 бар	3,9	4,2	107,7
чой	0,02	-	-	1,3	0,9	69,2
картошка	-	-	-	12,7	43,8	3,4 бар
сабзавот	0,1	6,0	60,0 бар	19,0	51,8	2,7 бар
меваҷот ва бехмеваҳо	23,2	23,6	101,7	13,9	32,7	2,4 бар
шарбати мева ва сабзавот	0,1	0,1	100,0	0,4	0,4	100,0
сабзавоти консервашуда, қайлаҳои помидор	0,04	-	-	2,5	2,0	80,0
Ҳиссаи маҳсулоти хӯрокворӣ дар ҳаҷми умумӣ, ба ҳисоби фоиз	3,7	2,8	-	20,0	19,0	-

2.4. Мавҷудияти маҳсулоти озуқаворӣ ба ҳар нафар аҳоли

Мавҷудияти маҳсулоти озуқа ба ҳар нафар аҳоли ба воситаи тарози (баланси) озуқаворӣ ба ҳисоб гирифта мешавад. Дар тарози (баланси) озуқаворӣ ҳар кадом маҳсулоти асосии озуқа аз ҷиҳати мавҷудияти умумии ҳуди маҳсулот ва истеъмоли он дар давраи муайян нишон дода мешавад, ки маъмулан як солро дар бар мегирад. **Мавҷудияти умумии физикӣ** ҳуди маҳсулот маҷмӯи захираи он дар оғози давра, истеҳсол ва воридоти маҳсулоти зикршуда дар ҳамон давра мебошад. **Истеъмоли умумӣ** аз истеъмоли озуқа+хӯроки чорво+тухмӣ-талафот-содирот ва захираи охири давра иборат мебошад. Ба ҳар кадом давра мавҷудият ва истеъмоли ҳар кадом мол бояд мувофиқат кунад.

Дар мавриди мавҷуд будани тарози (баланси) озуқаворӣ барои якчанд сол, аз рӯи он тамоюли тағйироти мавҷудияти умумӣ, воридот, содирот, инчунин барои истеъмоли аҳоли ва барои хӯроки чорво мавҷуд будани озуқавориро мушоҳида кардан мумкин аст. Агар мавҷудияти умумии захираи озуқаворӣ барои истеъмол ба шумораи аҳоли тақсим карда шавад, дар он сурат нишондиҳандаи муҳим ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳоли барои як сол мавҷуд будани озуқаворӣ ҳосил мешавад. Нишондиҳандаи мавҷудияти озуқаворӣ дар миқёси милли ба ҳисоби миёна оварда шудааст ва дар он манбаи дастрас будан ба хонавода (имконияти истеҳсол, дарёфт кардан ё гирифтани озуқа бо ҳар усул) ба назар гирифта намешавад.

Ҷадвали 7: Истеъмоли маҳсулоти хӯрокворӣ ба ҳар нафар аҳоли

(ба ҳар нафар аҳоли, кг. дар як моҳ)

	семоҳаи I с.2023	семоҳаи I с.2023
маҳсулоти ғалладона (ба ҳисоби орд)	12,29	14,44
картошка	3,23	3,63
сабзавоту полизӣ	6,01	7,44
меваҷоту бутгамева	2,42	2,76
қанду шакар ва маҳсулоти қаннодӣ	1,37	1,68
гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ	2,04	2,12
шир ва маҳсулоти ширӣ	3,00	3,75
тухм, дона	12	14
равғани растанӣ	1,56	1,73
моҳӣ ва маҳсулоти моҳӣ	0,11	0,17

Манбаъ: Тадқиқоти буҷети хонаводаҳо

ФАСЛИ III. ДАСТРАС БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ

Мафҳуми дастрас будани озуқаворӣ маънии онро дорад, ки ҳамаи аъзои хонавода барои дарёфти маҳсулоте, ки талаботашонро ба истеъмоли озуқаворӣи хушсифат барои зиндагии солиму фаъолона қонеъ мекарда бошад, манбаи кофӣ дар ихтиёр доранд. Аъзои хонавода маҳсулотро метавонанд ба воситаи истеҳсол барои истеъмоли худ ба даст орад, аз бозор харидорӣ кунад, ё ҳамчун маҳсулоти хайрия дастрас намояд.

3.1. Таҳлили нархҳои истеъмоли

Дар моҳи март соли 2024-ум аз маҳсулоти хӯроквории мушоҳидашуда, нархи молҳои зерин қимат шудааст: сабзавот – 2,5 фоиз (қабудӣ – 17,8 фоиз, каду – 9,0 фоиз, сирпиёз – 4,9 фоиз, қарам – 4,7 фоиз, сабзӣ – 3,4 фоиз ва картошка – 0,8 фоиз); мевагиҳо – 2,4 фоиз (лиму - 9,2 фоиз, себ – 6,3 фоиз, нок 2,6 фоиз ва ангур – 1,6 фоиз); маҳсулоти гӯштӣ – 0,8 фоиз (гӯшти гӯсфанд – 1,4 фоиз, рони мурғ – 1,2 фоиз ва гӯшти гов – 1,1 фоиз); равған ва чарбу - 0,7 фоиз (равғани маска – 1,7 фоиз, равғани офтобпараст – 0,7 фоиз ва равғани пахта – 0,4 фоиз); ярмаи марҷумак – 2,6 фоиз, шир – 2,3 фоиз, биринҷ – 0,8 фоиз ва тухм – 0,2 фоиз қимат шудааст. Зимнан, дар моҳи чорӣ нархи бодиринг – 0,4 фоиз, помидор – 2,8 фоиз ва банан – 3,3 фоиз арзон шудааст (ниг. ба чадвали 8, замимаи 4).

Чадвали 8. Сатҳи нархи миёнаи маҳсулоти алоҳидаи озука дар баҳши истеъмоли ба ҳисоби миёна дар ҷумҳури дар чадвали зер оварда шудааст:

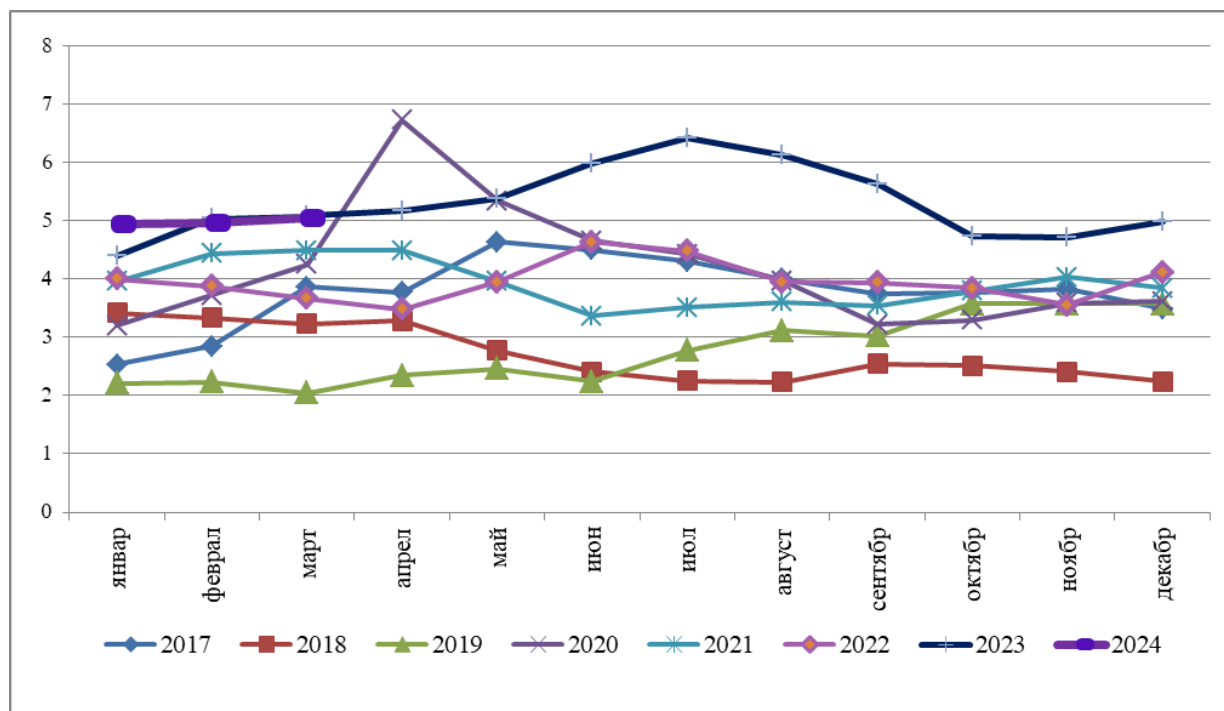
дар охири давра, ба сомонӣ ва дирам ба 1 кг, литр, дона

	2023 з.		2024 з.		
	март	декабр	январ	феврал	март
гӯшти гов	64,43	67,57	67,15	67,82	69,12
равғани чорво	58,70	57,52	64,65	64,65	65,36
равғани пахта	19,43	15,32	14,79	14,66	14,82
шири					
рехташаванда	6,69	6,82	6,87	6,64	6,90
тухм (10 дона)	13,75	12,26	12,40	12,42	12,40
шакар	10,03	12,36	12,19	12,20	12,24
намак	1,67	1,86	1,86	1,88	1,86
орди навъи 1-ум	6,42	6,76	6,72	6,65	6,65
нони орди навъи 1-ум	3,78	4,07	4,08	4,08	4,08
биринҷ	14,50	16,94	20,80	20,98	21,50
картошка	5,09	4,98	4,95	4,96	5,04
бехпиёз	8,80	3,08	3,17	3,00	3,06
сабзӣ	4,35	2,62	2,48	2,39	2,47
себ	8,67	7,46	7,80	8,63	9,35
арақ	22,47	22,78	22,89	23,00	23,00

Аз аввали соли 2024 нархи маҳсулоти зерин: маҳсулоти гӯштӣ – 1,5 фоиз (гӯшти гов – 2,9 фоиз, рони мурғ – 2,6 фоиз ва гӯшти гӯсфанд – 0,8 фоиз); сабзавот – 8,3 фоиз (қаламфури булғорӣ - 27,3 фоиз, сирпиёз – 12,9 фоиз, каду – 12,6 фоиз, қарам - 4,8 фоиз ва бодиринг – 4,7 фоиз); маҳсулоти ширӣ – 8,4 фоиз, мевагиҳо - 7,7 фоиз, биринҷ – 4,4 фоиз ва гӯшти моҳӣ 2,8 фоиз қимат шудааст.

Зимнан, нархи равғани пахта – 8,2 фоиз, сабзӣ – 6,1 фоиз, бехпиёз ва шакар – 1,7 фоизӣ арзон шудааст.

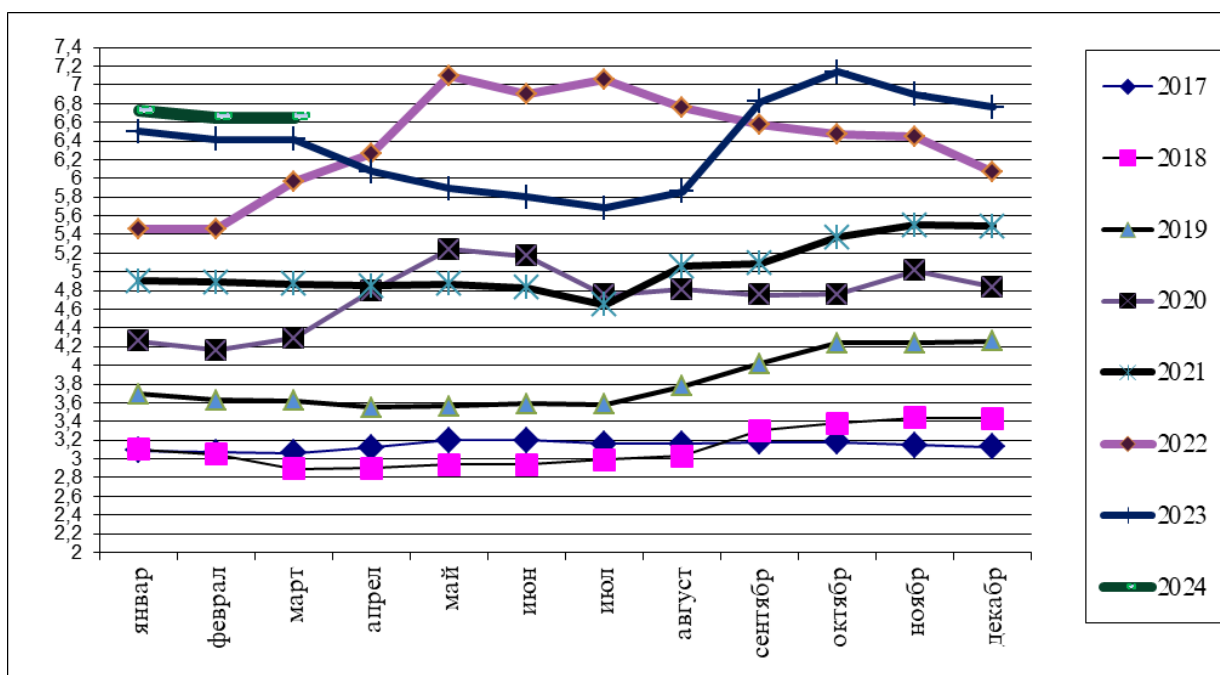
Графики 7: Ҳисоби миёнаи ҳармоҳаи нархи картошка, сомонӣ/кг

Картошка. Нархи картошка вобаста ба тамоюлоти мавсим, ҳамчунин ба тамоюлоти талаботу пешниҳод алоқаманд аст. Нархи баланди мавсимӣ дар семоҳаи дуҷуми ҳар сол то ҳосили нави аввалин қайд карда мешавад.

Дар моҳи март соли 2023 нархи 1 килограмм картошка 5,09 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи март соли 2022 -ум 38,7 фоиз зиёд шудааст ва дар моҳи июни соли 2023 нархи 1 килограмм картошка 5,99 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи июни соли 2022 -юм 29,1 фоиз зиёд шудааст. Дар моҳи сентябри соли 2023 нархи 1 килограмм картошка 6,42 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи сентябри соли 2022 -юм 62,9 фоиз зиёд шудааст ва дар моҳи декабри соли 2023 нархи 1 килограмм картошка 4,98 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи декабри соли 2022 -юм 20,9 фоиз зиёд шудааст. Дар моҳи март соли 2024 нархи 1 килограмм картошка 5,04 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи март соли 2023 -юм 0,1 фоиз кам шудааст (ниг. ба графики 7).

Орд. Графики 8: Ҳисоби миёнаи моҳонаи нархҳои чакана ба орд, сомонӣ /кг

Орд. Дар моҳи март соли 2023 нархи 1 килограмм орд 6,42 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи март соли 2022 -юм 7,5 фоиз зиёд шудааст ва дар моҳи июни соли 2023 нархи 1 килограмм орд 5,80 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи июни соли 2022 -юм 15,9 фоиз кам шудааст. Дар моҳи сентябри соли 2023 нархи 1 килограмм орд 3,72 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи сентябри соли 2022-юм 0,5 фоиз кам шудааст ва дар моҳи декабри соли 2023 нархи 1 килограмм орд 6,76 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи декабри соли 2022-юм 11,4 фоиз зиёд шудааст. Дар моҳи март соли 2024 нархи 1 килограмм орд 6,65 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи март соли 2023 -юм 3,6 фоиз зиёд шудааст (ниг. ба графики 8).

3.2. Даромад ва харочот

Маълумотҳо дар бораи даромаду харочот аз тадқиқоти бучети хонаводаҳо гирифта шудаанд, аз 1 - уми январи соли 2009 сар карда, дар заминаи тадқиқоти ҳар семоҳаи дар 3000 хонавода гузаронидашуда ва маълумотҳои соли 2008 бошанд, дар заминаи тадқиқоти ҳармоҳаи 925 хонавода гирифта шудаанд, ки аз фаслҳои зерин иборатанд: иттилооти демографӣ оид ба ҳайати оила, манзил ва зерсохтор, ҳаҷми истеъмолот дар оила, аз он ҷумла истеҳсолоти мустақилона, фаъолияти иқтисодӣ дар соҳаҳои кишоварзӣ ва ғайри кишоварзӣ.

3.2.1. Даромад

Даромади номиналии миёнаи пулии ҳар нафар дар семоҳаи якуми соли 2024 нисбат ба семоҳаи якуми соли 2023 -юм 17,1 фоиз зиёд, 927,53 сомони ро дар як моҳ ташкил дод, даромади ҳақиқии пулӣ ба ҳар нафар 12,5 фоиз зиёд шуд (ниг. ба ҷадвали 9).

Ҷадвали 9: Нишондиҳандаҳои таъминот

	семоҳ. I с.2023	семоҳ. I с.2024
Даромади пулӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳоли (сомонӣ/ моҳ)	792,39	927,53
Афзоиши даромадҳои ҳақиқӣ (ба ҳисоби фоиз)	119,2	112,5
Ҳисоби миёнаи музди номиналии меҳнат	1905,36	2165,24
Афзоиши ҳақиқии музди меҳнат (ба ҳисоби фоиз)	110,9	109,3
Хароҷоти пулӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳоли (сомонӣ/моҳ)	1028,74	1130,13
Афзоиши ҳақиқии хароҷот (ба ҳисоби фоиз)	146,4	105,6

Манбаъ: Таҳқиқоти буҷети хонаводаҳо ва маълумоти омори ҷорӣ

Манбаи муҳимтарини даромади пулии хонаводаҳо дар семоҳаи якуми соли 2024 мисли пештара даромади меҳнатӣ - 40,7 фоиз, пардохти нафақа ва кӯмакпулӣ - 5,8 фоиз ва мадохилот аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ - 13,3 фоиз мебошад.

3.3. Камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Камбизоатӣ ва бо озуқаворӣ таъмин набудан бо ҳам зич алоқаманданд. Бо озуқаворӣ ва бо хӯрок таъмин набудан ба таври зайл тавсиф карда мешавад: «Одамон аз захираи кофӣ озуқаи бехавф ва сергизо, ки инкишофи мӯътадил, ҳаёти фаъол ва солимро таъмин менамояд, доимӣ ва мӯътамад баҳраманд нестанд. Ин вазъият дар натиҷаи ба андозаи кофӣ мавҷуд набудани озуқаворӣ, нокифоя будани қобилияти харидорӣ, тақсимооти нобаробар ё дар хонавода нобаробар ва гайриқаноатбахш истеъмол шудани озуқаворӣ рӯй додани мумкин аст. Бо озуқаворӣ таъмин набудан, чандон баланд набудани сатҳи тандурустӣ ва бехдошт, таҷрибаи нодурусти нигоҳубин ва хӯрондан сабабҳои асосии сатҳи бади таъминот буда метавонад. Бо озуқаворӣ ба таври кофӣ таъмин набудан метавонад доимӣ, мавсимӣ ё муваққатӣ бошад.

3.3.1. Бо озукворӣ таъмин набудани хонаводаҳое, ки беш аз нисфи даромади худро барои маҳсулоти хӯрокворӣ сарф менамоянд

Бо озукворӣ таъмин набудани хонавода маънои чунин вазъиятро дорад: ба одамон озуквории хушсифату барои саломатӣ беҳавф, ки талаботи ба гизодошташонро қонеъ мекарда бошад ва барои ҳаёти фаъолонаю солимашон зарур мебошад, доимо аз ҷиҳати миқдори маҳсулот, иҷтимоӣ ва иқтисодӣ ба миқдори кофӣ дастрас нест.

Дар семоҳаи якуми соли 2024 нисбат ба семоҳаи якуми соли 2023 ҳиссаи хароҷот ба озукворӣ дар шаҳрҷойҳо 5,3 банди фоиз, ва дар деҳот 3,2 банди фоиз зиёд шудааст. (ниг. ба чадвали 10).

Чадвали 10: Ҳиссаи хароҷоти истеъмолии хонаводаҳо барои маҳсулоти хӯрокворӣ

(ба ҳисоби фоиз)

	семоҳ. I с.2023	семоҳ. I с.2024
Ҷумҳурии Тоҷикистон	43,4	47,6
<i>аз он ҷумла:</i>		
аҳолии шаҳр	47,2	52,5
аҳолии деҳот	40,3	43,5
Минтақаҳо		
ш.Душанбе	50,2	56,6
ВМКБ	38,9	42,8
Вилояти Суғд	43,1	46,7
Вилояти Хатлон	41,2	45,0
НТҶ	43,5	47,9

ФАСЛИ IV. ИСТЕЪМОЛОТ ВА ҲАЗМКУНӢ

Истеъмоли озуқаворӣ ба интиҳоб, таркиб, тайёр ва тақсим кардани озуқаворӣ дар оила мансуб аст. Ҳазмкунӣ қобилияти хӯрокро қабул карда, ба қувва табдил додани организми инсон мебошад. Барои истеъмоли озуқаворӣ парҳезгориҳои дахлдорро доништан ва дар оила озуқавориро тақсим карда тавоништан зарур аст. Барои он, ки организм хӯрокро ҳазм карда тавонад, на танҳо вояи хӯроки хушсифат, балки муҳити барои саломати инсон фориам, инчунин барои нӯшидани об созгор, аз хизмати асосии тиббӣ баҳраманд будан, хӯрок пухта тавоништан ва усулҳои нигоҳдориҳои озуқавориро доништан лозим аст. Нишондиҳандаи ниҳози бехатарии озуқаворӣ вазъи таомхӯрии аҳоли мебошад.

4.1. Озуқаворӣ истеъмом кардани аҳоли

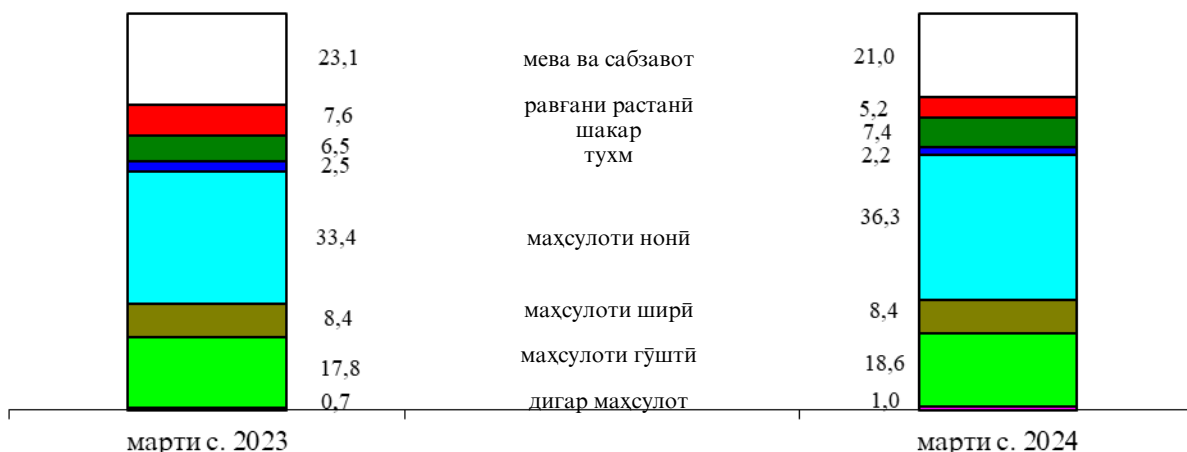
Яке аз тарзҳои ошкоркунии ҳисоби истеъмоли килокалория бо озуқаворӣ ва хӯроки мукамал таъмин набудани як аъзои хонавода дар як рӯз мебошад.

Дар семоҳаи якуми соли 2024 истеъмоли килокалория ба як нафар узви хонавода 2835,29 килокалорияро дар як шабонарӯз ташкил кард, ки аз меъери тавсиянамудаи Ташкилоти Умумиҷаҳонии Тандурустӣ (дар як рӯз 2100 килокалория) андаке зиёд аст.

Дар семоҳаи якуми соли 2024 истеъмоли нон ва маҳсулоти нонӣ ба ҳисоби миёна ба як нафар узви хонавода 43,33 килограммро ташкил медиҳад.

Умуман дар ҷумҳурӣ дар семоҳаи якуми соли 2024 истеъмоли картошка ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳоли 10,9 кг, сабзавоту полизӣ 22,3 кг, шир ва маҳсулоти ширӣ 11,2 кг, гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ 6,4 кг, рағани растанӣ ва дигар рағанҳо 5,2 кг, тухм 44 дона, қанду шакар ва маҳсулоти қаннодӣ 5,0 кг, мевачот 8,3 кг-ро ташкил кардааст. Таносуби бештари хароҷоти хонаводаҳо барои хариди маҳсулоти хӯрокворӣ ба маҳсулоти нонӣ 33,5 фоиз рост меояд.

Графики 9: Сохтори арзиши маҷмӯи маҳсулоти озука дар моҳи мартӣ солҳои 2023-2024
(дар охири моҳ, ба ҳисоби фоиз, ба як нафар)

Дар бораи истеъмоли маҳсулоти хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳоли дар хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар замимаи 6 маълумоти муфассал оварда шудааст.

Ҷадвали 11: Таркиби моддаҳои ғизобахши маҳсулоти истеъмолшуда дар як шабонарӯз (бе пиво ва вино)

	Ба як узви хонавода дар як шабонарӯз	аз он ҷумла:		Ба як узви хонавода дар як шабонарӯз	аз он ҷумла:	
		дар шаҳрҳо	дар деҳот		дар шаҳрҳо	дар деҳот
	семоҳ. I с.2023			семоҳ. I с.2024		
сафеда, грамм	61,47	69,17	56,77	73,80	84,09	67,60
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, грамм	18,88	22,96	16,40	23,06	26,58	20,94
равған, грамм	81,91	94,97	73,96	90,72	109,76	79,24
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, грамм	15,11	21,20	11,39	16,69	19,41	15,05
Карбогидридҳо, грамм	362,90	389,09	346,94	430,36	478,99	401,05
Калориянокии маҳсулоти истеъмолшуда, к/кал	2434,74	2688,41	2280,15	2835,29	3242,41	2589,84
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, к/кал	248,14	321,22	203,60	283,66	326,63	257,75

4.2. Нишондиҳандаҳои беҳатарии озӯқаворӣ, ки ба даромадҳои аҳоли вобаста нестанд

4.2.1. Беморӣ

Ҷадвали 12: Беморшавии аҳоли ба бемориҳои сирояткунанда

(ҳодиса)

Бемориҳои сирояткунанда ба қайд гирифта шудаанд	2022	2023	семоҳаи I 2023	семоҳаи I 2024
Ҳамагӣ	39571	33365	5250	5642
Бемории сирояткунандаи шадиди рӯда	21719	17351	965	884
<i>аз он ҷумла:</i>				
исҳоли хунини бактериалӣ	130	115	14	8
Гепатитҳои шадиди вирусӣ	4900	4336	955	1839
Бемории сил	3623	3850	939	1078
Брутселлэз	517	613	67	56
Бемориҳои паразитарӣ	41745	38007	8195	8986

Дар семоҳаи якуми соли 2024 -ум нисбат ба семоҳаи якуми соли 2023 -юм зиёдшавии ба бемориҳои сирояткунанда гирифтдор шудани аҳоли 7,5 фоиз ба қайд гирифта шудааст.

Бемориҳои сирояткунандаи шадиди рӯда 15,7 фоизи шумораи умумии бемориҳои сирояткунандаро ташкил медиҳанд. Ба ҳиссаи бемориҳои гепатитҳои шадиди вирусӣ 32,6 фоизи шумораи умумии бемориҳои сирояткунанда рост меояд.

Нисбат ба семоҳаи якуми соли 2023 бақайдгирии бемориҳои сил 14,8 фоиз ва бемориҳои паразитарӣ 9,7 фоиз зиёд шудаанд.

Нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта бемориҳои сирояткунандаи шадиди рӯда 8,4 фоиз, брутселлэз 16,4 фоиз ва бемориҳои исҳоли хунини бактериалӣ 50,0 фоиз кам шудааст.

Ҷадвали 13: Ба бемориҳои сирояткунанда гирифта шудани кӯдакони 0-14 сола

(ҳодиса)

Бемориҳои сирояткунанда ба қайд гирифта шудаанд	2022	2023	семоҳаи I 2023	семоҳаи I 2024
Ҳамагӣ	27047	21633	3072	3378
Бемории сирояткунандаи шадиди рӯда	16336	12547	638	598
<i>аз он ҷумла:</i>				
Гепатитҳои шадиди вирусӣ	4508	3923	852	1628
Бемории сил	216	212	46	58
Брутселлёз	85	103	4	10
Бемориҳои паразитарӣ	26730	24666	5179	6095

Дар семоҳаи якуми соли 2024-ум нисбат ба семоҳаи якуми соли 2023-юм бақайдгирии бемориҳои сирояткунанда дар кӯдакони синни то 14 сола 10,0 фоиз зиёд шудааст.

Бемориҳои сирояткунандаи шадиди рӯда 17,7 фоизи шумораи умумии бемориҳои сирояткунандаро ташкил медиҳанд. Ба ҳиссаи бемориҳои гепатитҳои шадиди вирусӣ дар кӯдакони синни то 14 сола 48,2 фоизи шумораи умумии бемориҳои сирояткунанда рост меояд.

Нисбат ба семоҳаи якуми соли 2023-юм бақайдгирии бемориҳои сирояткунандаи шадиди рӯда 6,3 фоиз кам шудааст.

Нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта бемориҳои паразитарӣ 17,7 фоиз ва бемориҳои сил 26,1 фоиз зиёд шудааст.

4.2.2. Таваллуд, фавт, афзоиши табиӣ

Дар моҳҳои январ - март соли 2024 мақомоти сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ (САҲШ) – 57,1 ҳазор¹ кӯдакони навзоди дар мӯҳлатҳои дар асоси қонун муайян кардашуда (бе назардошти сабти барқароркунии таваллудҳои солҳои пешин) ва 8,5 ҳазор шахсони фавтида, аз он ҷумла 0,5 ҳазор кӯдакони синни то 1 сола фавтидаро ба қайд гирифтаанд.

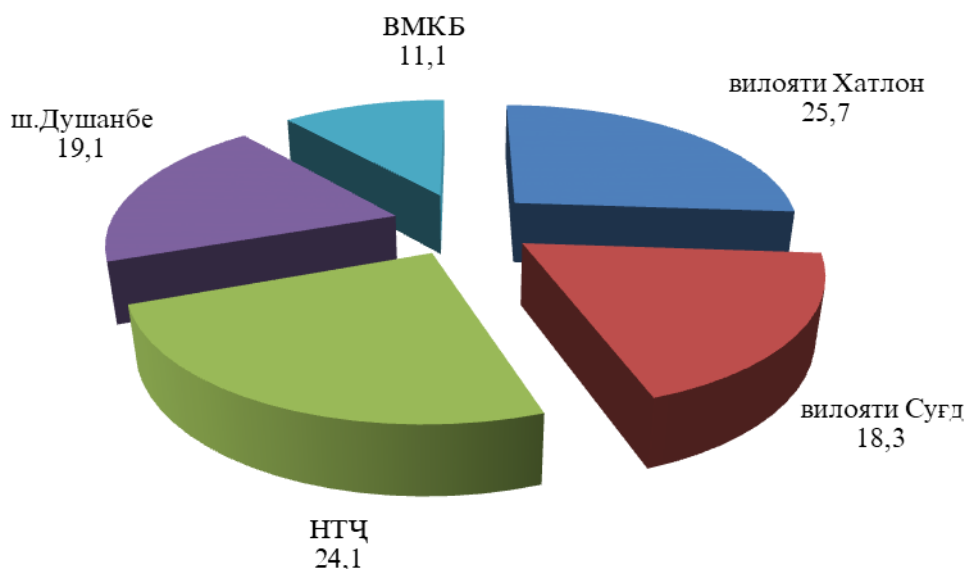
Коэффитсиенти умумии таваллуд ва коэффитсиенти умумии фавт аз рӯи баҳои пешакӣ мутаносибан ба 1000 нафар аҳолии 22,1 ва 3,3 нафар рост омадааст.

Ҷадвали 14: Бақайдгирии таваллуд ва фавт дар мақомоти сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ (САҲШ) дар солҳои 2022-2024

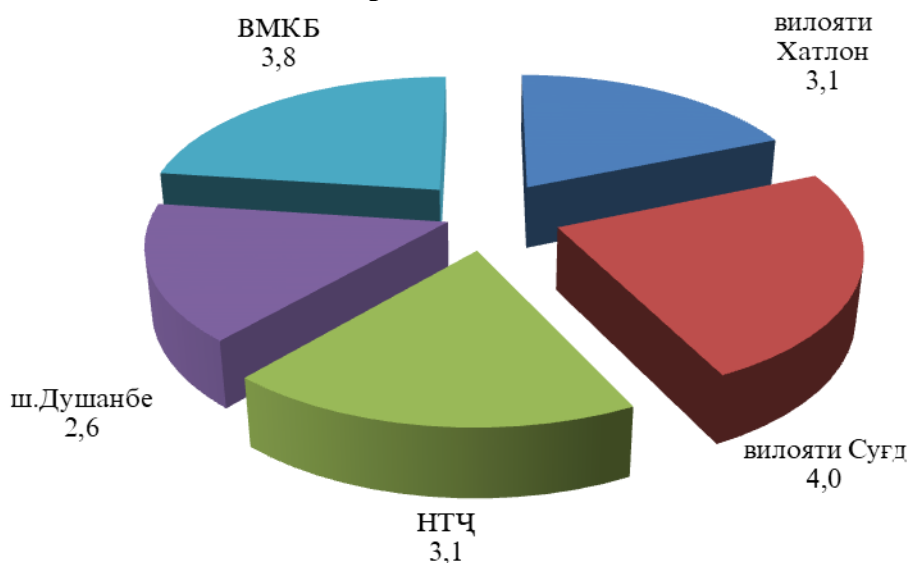
	<i>шумораи таваллуди ба қайд гирифташуда, ҳамагӣ дар мӯҳлати дар асоси қонун муайянишуда</i>		<i>шумораи шахсони фавтидаи ба қайд гирифташуда</i>		<i>афзоиши табиӣ аҳолии</i>	
	<i>нафар</i>	<i>ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта</i>	<i>нафар</i>	<i>ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта</i>	<i>нафар</i>	<i>ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта</i>
соли 2022						
семоҳаи 1	54723	99,6	8753	96,2	45970	100,2
семоҳаи 2	55426	114,2	7582	93,8	47844	118,2
семоҳаи 3	53790	110,0	7400	59,2	46390	127,4
семоҳаи 4	66717	105,2	7371	79,0	59346	109,7
дар як сол	230654	106,9	31106	79,7	199548	112,8
соли 2023						
семоҳаи 1	54078	98,8	9032	103,2	45046	98,0
семоҳаи 2	52752	95,2	7952	104,9	44800	93,6
семоҳаи 3	60113	111,8	7651	103,4	52462	113,1
семоҳаи 4	7297,6	109,4	7972	108,2	65004	109,5
дар як сол	239919	104,0	32607	104,8	207312	103,9
соли 2024						
семоҳаи 1	57097	105,6	8533	94,5	48564	107,8

¹ Мувофиқи методологияи баҳисобгирии шумораи аҳолии ва дигар нишондиҳандаҳои демографӣ, таваллудҳои бақайдгирифташудаи дар давоми соли тақвими ба инобат гирифта мешавад

Графики 10: Коэффитсиенти умумии таваллуд ба 1000 нафар аҳоли дар сатҳи минтақаҳо

Графики 11: Коэффитсиенти умумии фавт ба 1000 нафар аҳоли дар сатҳи минтақаҳо

Дар моҳҳои январ - март соли 2024 нисбат ба ҳамин давраи соли 2023 дар ҷумҳурӣ бақайдгирии таваллуд 5,6 фоиз зиёд шудааст. Зиёдшавии бақайдгирии таваллуд дар ҳамаи минтақаҳо мушоҳида шудааст, ба ғайр аз ВМКБ. Дар вилояти Хатлон зиёдшавии бақайдгирии таваллуд 2,6 фоиз (23,9 ҳазор нафар), дар вилояти Суғд 7,1 фоиз (13,4 ҳазор нафар), дар ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ 6,8 фоиз (13,3 ҳазор нафар) ва дар шаҳри Душанбе 16,8 фоиз (5,9 ҳазор нафар)-ро ташкил намудааст. Дар ВМКБ бақайдгирии таваллуд 21,0 фоиз кам шуда, 644 кӯдаки наводро ташкил намудааст.

Ҷадвали 15: Шумораи таваллуд, фавт ва афзоиши табиӣ аҳоли дар моҳҳои январ - марти солҳои 2023 -2024

	<i>шумораи таваллудҳои ба қайд гирифташудаи дар муҳлати дар асоси қонун муайян шуда</i>		<i>шумораи шахсони фавтида</i>		<i>афзоиши табиӣ аҳоли</i>	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
	<i>нафар</i>					
Ҷумҳурӣ	54078	57097	9032	8533	45046	48564
аз он ҷумла:						
ВМКБ	815	644	242	224	573	420
Вилояти Суғд	12481	13364	3106	2955	9375	10409
Вилояти Хатлон	23270	23875	3205	2846	20065	21029
ш. Душанбе	5090	5945	781	814	4309	5131
НТҶ	12422	13269	1698	1694	10724	11575

Бақайдгирии шахсони фавтида дар моҳҳои январ - марти соли 2024 нисбат ба ҳамина давраи соли 2023-юм 5,5 фоиз кам шуда, 8,5 ҳазор нафарро ташкил дод. Камшавии бақайдгирии шахсони фавтида дар ҳамаи минтақаҳои ҷумҳурӣ мушоҳида шудааст, ба ғайр аз шаҳри Душанбе. Дар вилояти Хатлон бақайдгирии шахсони фавтида – 11,2 фоиз кам шуда (2,8 ҳазор фавт), дар вилояти Суғд – 4,9 фоиз (3,0 ҳазор фавт), дар ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ – 0,2 фоиз (1,7 ҳазор фавт) ва дар ВМКБ – 7,4 фоиз, 224 фавтро ташкил намуд. Дар шаҳри Душанбе бақайдгирии шахсони фавтида зиёд шуда, 4,2 фоиз (814 фавт)-ро ташкил намуд.

Афзоиши табиӣ аҳоли аз рӯи маълумоти пешакӣ дар моҳҳои январ-марти соли 2024 нисбат ба ҳамина давраи соли 2023 ба андозаи 7,8 фоиз зиёд шуда, 48,6 ҳазор нафар ё ба 1000 нафар аҳоли 18,8 нафар рост омадааст.

Ҷадвали 16: Шумораи аҳоли

Бо назардошти шумораи таваллудшудагон, фавтидагон ва муҳоҷират шумораи аҳоли (аз рӯи ҳисобҳои пешакӣ) то 1 -уми апрели соли 2024 ташкил дод:

	<i>шумораи аҳоли ба 1.04. с.2024-ум, ҳазор нафар</i>	<i>нисбат ба ҳамин давраи соли 2023, (бо фоиз)</i>
Ҷумҳури Тоҷикистон	10324,2	102,0
<i>аз он ҷумла:</i>		
ВМКБ	233,8	100,6
Вилояти Суғд	2927,4	101,7
Вилояти Хатлон	3716,6	102,4
ш.Душанбе	1246,4	101,7
НТЧ	2199,9	102,1

МЕТОДОЛОГИЯ

1. Методологияи таҳлили бехатарии озуқаворӣ

«Бехатарии озуқаворӣ ва ғизо ҳамон вақт таъмин ҳисобида мешаванд, ки агар озуқаворӣ мувофиқ (аз нуқтаи назари миқдор, сифат, бехатар будан, аз ҷиҳати иҷтимоию фарҳангӣ маъқул), *мавҷуд* ва *дастрас* бошад ва ҳамаи шахсон *ҳамавақт* барои таъмини ҳаёти ғаёб ва солим чунин озуқавориро қаноатмандона *истеъмол ва ҳазм* кунанд».

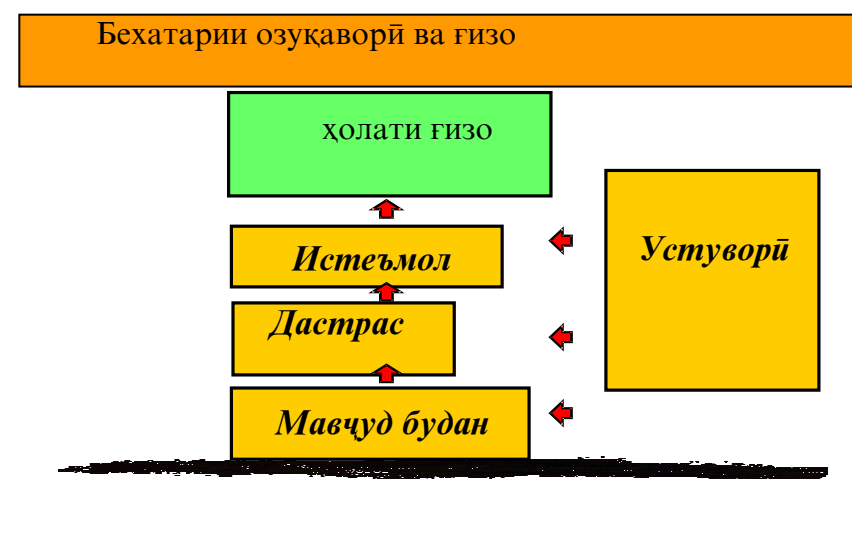
Мавҷуд будан: бехатар ва кофӣ будани озуқаворӣ аз ҷиҳати миқдор ва сифат

Дастрас будан: ҳамаи хонаводаҳо ва ҳамаи аъзои онҳо барои харидории миқдори зарурии озуқаворӣ (аз ҳисоби истеҳсолот, харид ва ёрӣ) ба қадри кофӣ захира доранд;

Истеъмолот ва ҳазм донишҷӯи ҳолати саломатӣ ва шароити тозагӣ (санитарӣ) барои он зарур аст, ки организми инсон озуқавориро истеъмол ва ҳазм карда тавонад.

Устуворӣ доимо мавҷуд ва дастрас будани ғизо, истеъмол ва ҳазм кардани хӯрокворӣ мебошад. Агар озуқаворӣ мунтазам дастрас набошад, баъзе шахсон аз норасоии доимӣ ё муваққатии озуқаворӣ азият мекашанд.

Барои фаҳмо шудан, ҳамаи чор ҷиҳати бехатарии озуқаворӣ ва ғизо дар расми зер оварда шудааст:

Барои хонаводаҳо ва шахсони ҷудогона, ки дар ҷамъият зиндагӣ мекунанд, барои таъмини бехатарии озуқаворӣ мавҷуд будани ҷор самт зарур аст. Ин самтҳо бояд яқбора дар ҳамаи сатҳи хонавода ва шаҳрванди ҷудогона (**сатҳи хурд**) то сатҳи ҷамоат (шаҳрак, ноҳия, вилоят), ки онҳо ба **сатҳи миёна дохил** мебошанд, то сатҳи миллий ё умумиҷаҳонӣ яъне, **сатҳи калон**, таъмин бошанд.

Барои мақсадҳои мониторинги бехатарии озуқаворӣ нишондиҳандаи хеле муҳимро (мувофиқ) интихоб намудан ва онро мунтазам ҷен кардан зарур аст.

Усули тартиб додани тарози (баланси) озуқаворӣ аз рӯи намудҳои хӯрокворӣ (асосӣ):

Тарози (баланси) озуқаворӣ аз рӯи маҳсулоти заминавии хӯрокворӣ, асосӣ тартиб дода шудааст.

Ҳангоми тартиб додани тарози озуқаворӣ нишондиҳандаи маҳсулоти захира аз тарози соли гузашта гирифта шудааст, яъне захираи охири соли гузашта, захираи то 1 январи соли ҷорӣ шуда метавонад. Оид ба воридоту содироти маҳсулот маълумотҳои расмӣ, аз рӯи истеҳсолот - маълумотҳои таъҷилӣ (пешакӣ) истифода бурда шудаанд.

Бо назардошти масоҳати киштшуда бо зироатҳои кишоварзӣ ва бо истифодаи масрафи аслии 1 гектар кишт, хароҷоти тухмӣ муайян карда шудааст. Ҳисобу китоб талофот дар асоси меъёрҳои муқарраршудаи расмӣ амалӣ карда мешавад.

Барои муайян намудани сарфи тухм барои ҷӯчабарорӣ, миқдори аслии ҷӯчаҳо ва маводи меъёрӣ оид ба ҷӯчабарорӣ аз шумораи тухми гузошташуда ба ҳисоб гирифта шудаанд.

Озуқаворӣ, ки аҳоли истеъмол мекунад, инчунин хароҷоти хӯроки ҷорво дар асоси маълумотҳои тадқиқоти ҷуҷети 3000 хонавода ҳисоб карда шудааст. Дар мавриди ҳисоби истеъмоли гӯшт аз тарафи аҳоли низ миқдори гӯште, ки барои риояи анъанаҳои миллий (дар вақти маросимҳои дафн, тӯй, маросимҳои динӣ-идҳои мазҳабӣ, миллий ва ғайра) сарф карда шудаанд, ба назар гирифта шудааст.

Тафсирот

Шаҳсони 16-сола ва калонсолтар, ки дар давраи тадқиқот (таҳлилшаванда) машғулият (машғулияти даромаднок) надоштанд; дар ҷустуҷӯи кор буданд, яъне ба Хадамоти давлатии шуғли аҳоли муроҷиат кардаанд, ё дигар усули корёбиро истифода бурдаанд; тайёр буданд ба кор шурӯъ кунанд, **бекор** ҳисобида мешаванд.

Маҷмӯи Маҳсулоти Дохилӣ (ММД) - нишондиҳандаи маҷмӯи фаъолияти иқтисодии мамлакат мебошад. ММД бо нархҳои асосию бозорӣ (ММД-и номиналӣ) ва бо нархҳои муқоисавӣ (ММД ҳақиқӣ) ҳисоб карда мешавад.

Нишондиҳандаи кӯтоҳмуҳлати рушди иқтисодӣ – нишондиҳандаи пешакии фаъолияти иқтисодӣ аст, ки дар асоси нишондиҳандаҳои пешакии ҳармоҳаи соҳаҳои иқтисодӣ ташаккул ёфта, рушди иқтисодӣ дар давраи муайян дарҷ менамояд.

Индекси нархҳои истеъмолии молҳо ва хизматрасониҳои пулакӣ ба аҳолии (ИНИ) тағйироти сатҳи умумии нархи молҳо ва хизматрасониҳо тавсиф мекунад. Индекс ченаки арзиши маҷмӯи ҳақиқии молҳо ва хизматрасонӣ дар давраи ҷорӣ нисбат ба арзиши он дар давраи асосӣ мебошад.

Музди миёнаи меҳнати номиналии ҳармоҳа бо роҳи тақсимкунии фонди аслии ҳисоб кардашудаи музди меҳнати кормандони ҳайати рӯйхат ва дучоякорон ба шуморае, ки барои ҳисоб кардани музди миёнаи кор қабул шудааст ва ба шумораи моҳҳои давраи ҳисобот қабул шудааст, ҳисоб карда мешавад.

Калориянокии хӯрок ба ҳар нафар аҳолии дар як шабонарӯз. Ғизонокии озукаи истеъмолкардаи ҳар нафар узви хонавода, инчунин таркибҳои кимиёвии он (сафедарою равшан) мебошад.

Сатҳи бекорӣ расмӣ аз рӯи таносуби шумораи бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда ва шумораи аҳолии дар иқтисодиёт фаъол, ба ҳисоби фоиз ҳисоб карда мешавад.

Ихтисораҳои истифодашуда:

ММД	Маҷмӯи Маҳсулоти Дохилӣ
НТЧ	Ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ
ВМКБ	Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон
ИНИ	Индекси нархҳои истеъмолий
НКРИ	Нишондиҳандаҳои кутоҳмӯҳлати рушди иқтисодиёт

Замимаи 1. Маълумоти мухтасари шароити обу ҳаво дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар семоҳаи якуми соли 2024

Хулосаи обу ҳавосанҷӣ

Январ. Моҳи январи соли чорӣ дар ҷумҳурӣ ҳаво ниҳоят гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари манотиқи кишвар аз меъёри иқлимӣ 4-7° баланд ба қайд гирифта шуд ва он дар водихо 4+9° гарм, ноҳияҳои доманакӯҳӣ 4+6° гарм, ноҳияҳои кӯҳӣ аз 1-4° хунук то 1+4° гарм, ноҳияҳои баландкӯҳӣ 10-14° хунукиро ташкил намуд.

Дар тӯли моҳ ҳавои гарм мушоҳида шуда, ҳарорати рӯзонаи ҳаво дар водихо 14+19° гарм, дар водихои вилояти Суғд 9+14° гарм шуда, ҳарорати миёнаи шабонарӯзии ҳаво аз нишондиҳандаҳои миёнаи дарозмуддат то 6-11° баланд мушоҳида гардид.

Миқдори моҳонаи боришоти атмосферӣ аз меъёр кам, дар баъзе ноҳияҳо аз меъёри муқаррарӣ зиёд мушоҳида гардид ва он дар вилояти Хатлон 37-109 фоиз, дар вилояти Суғд 26-97 фоиз (дар ноҳияҳои Панҷакент 150 фоиз ва дар мавзёи Дехавз 142 фоиз), дар Ноҳияҳои тобёи ҷумҳурӣ 65-131 фоиз (дар мавзёҳои Бӯстонабод 179 фоиз ва Чормағзак 196 фоиз), дар ғарби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 53-126 фоиз (мавзёи Савноб 262 фоиз, ноҳияи Ишкошим 462 фоиз) ва дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 70-166 фоизро ташкил намуд.

Боришоти бошиддат рӯзҳои 5, 26, 28-31 январ ба амал омада, давоми як шабонарӯз дар вилояти Хатлон ва минтақаҳои кӯҳии Ноҳияҳои тобёи ҷумҳурӣ аз 22 то 44 мм боришот (борон, барф) ба қайд гирифта шуда, баландии қабати барф 92-106 см-ро ташкил намуд. Дар шаҳри Душанбе санаи 29 январ миқдори боришоти ба амал омада 14 мм -ро ташкил намуд.

Рӯзҳои 11, 15, 17, 19, 21-24 ва 27 январ дар баъзе ноҳияҳои вилояти Суғд фаромадани тормеғ мушоҳида гардид.

Рӯзҳои 12, 13, 27, 28, 30, 31 дар минтақаҳои кӯҳии Ноҳияҳои тобёи ҷумҳурӣ, шарқи ВМКБ ва рӯзҳои 12, 27, 28 дар вилояти Суғд шиддатнокии вазиши шамол бо суръати то 19-24 м/с мушоҳида гардид.

Рӯзҳои 14-16 январ дар ноҳияҳои алоҳидаи вилояти Хатлон чангу ғубор ба амал омад.

Феврал. Нимаи аввали моҳи феврالی соли чорӣ дар ҷумҳурӣ ҳавои гарм ва дар нимаи дуюми моҳ ҳавои нисбатан хунук мушоҳида гардид. Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар тамоми манотиқи кишвар аз меъёри иқлимӣ то 1-2° баланд ба

қайд гирифта шуда, дар ноҳияҳои водибуда $2+5^{\circ}$ гарм, дар ноҳияҳои доманакӯҳӣ $1+2^{\circ}$ гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ ва баландкӯҳӣ $1+3^{\circ}$ гармиро ташкил намуд.

Рӯзҳои 10 то 16 моҳи феврал дар водиҳо ҳаво нисбатан гарм шуда, ҳарорати ҳаво рӯзона то $17+21^{\circ}$ гарм, дар баъзе ноҳияҳои вилояти Хатлон то $23+25^{\circ}$ гарм шуда, шабона $5+11^{\circ}$ гармӣ мушоҳида гардид.

Дар ноҳияҳои кӯҳӣ ҳарорати ҳаво тағйир ёфта, рӯзона аз $0-5^{\circ}$ хунук то $2+7^{\circ}$ гарм, шабона аз $11-16^{\circ}$ хунук то $1-7^{\circ}$ хунук, дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон шабона аз $16-24^{\circ}$ хунук то $5-7^{\circ}$ хунук (дар минтақаи Булункӯл то $40-44^{\circ}$ хунук), рӯзона $11-16^{\circ}$ хунук, рӯзона аз $3-8^{\circ}$ хунук то $1+2^{\circ}$ гармӣ ба қайд гирифта шуд.

Пастшавии ҳарорати ҳаво дар водиҳо нимаи дуҷуми моҳ (рӯзҳои 18-29 феврал) мушоҳида шуда, ҳарорати рӯзонаи ҳаво аз меъёри моҳона $2-7^{\circ}$ паст гардид. Дар водиҳо ҳарорати рӯзона аз $0+5^{\circ}$ гарм то $6+11^{\circ}$ гарм, дар вилояти Суғд бошад, рӯзона $-2+5^{\circ}$, шабона $4-6^{\circ}$ хунук ба қайд гирифта шуд.

Дар нимаи дуҷуми моҳ бо сабаби пай дар пай ворид шудани анбӯҳи ҳавои сарду намнок (сиклонҳо) ҳаво ноустувор гардида, давраи рӯзҳои 17-20, 22 ва 26-29 феврал боришот ба амал омад.

Миқдори боришоти моҳона дар қисми зиёди ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ кам ва дар баъзе ноҳияҳо аз меъёри иқлимӣ зиёд мушоҳида гардид, аз ҷумла дар вилояти Хатлон 71-229 фоиз, дар вилояти Суғд 21-142 фоиз, дар Ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ 55-157 фоиз, дар ғарби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 104-233 фоиз (дар н.Ишкошим 440 фоиз дар доираи меъёри 8,4мм) ва дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 44-128 фоиз (дар минтақаи Булункӯл 155 фоиз) ташкил намуд.

Давоми моҳ рӯзҳои алоҳида дар ноҳияҳои алоҳида фаромадани тормеғ ба қайд гирифта шуд, аз ҷумла дар вилояти Суғд рӯзҳои 13, 25-26, 29 феврал ва дар вилояти Хатлон рӯзҳои 20-21 ва 29 феврал соли чорӣ. Рӯзҳои 3, 6, 9, 16-19 ва 28 феврал соли чорӣ дар ноҳияҳои алоҳидаи вилояти Суғд ва Ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ шиддатёбии вазиши шамол бо суръати то 17-22м/с мушоҳида гардид.

Март. Дар моҳи март соли 2024 дар ҷумҳурӣ ҳаво нисбатан гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари манотиқи кишвар дар ҳудуди меъёри иқлимӣ, дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) аз меъёри иқлимӣ то $1-2^{\circ}$ баланд ба қайд гирифта шуда, дар водиҳо $8+12^{\circ}$ гарм, дар ноҳияҳои доманакӯҳию кӯҳӣ $3+8^{\circ}$ гарм, дар баъзе ноҳияҳо то $0-2^{\circ}$ хунук, дар ноҳияҳои баландкӯҳӣ $5-7^{\circ}$ хунук, дар мавзеи Булункӯли Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон -12° хунукиро ташкил намуд.

Дар давоми моҳ омехташавии анбӯҳи ҳавои минтақаҳои чанубӣ ва шимолу ғарбӣ боиси тағйирёбии речаи ҳарорати ҳаво гардид.

Ҳавои нисбатан салкин рӯзҳои 1-6 март мушоҳида шуда, ҳарорати рӯзонаи ҳаво дар водиҳо паст шуда то $-1+5^{\circ}$ расида, ҳарорати миёнаи шабонарӯзии ҳаво бошад дар водиҳо аз меъёри миёнаи иқлимӣ то $4-9^{\circ}$ пасттар ба қайд гирифта шуд.

Ҳавои нисбатан гарм дар чумхурӣ давраи рӯзҳои 17-19 март ва 23-27 март мушоҳида шуда, ҳарорати рӯзонаи ҳаво дар ин давра дар водиҳо баланд шуда, то $21+27^{\circ}$ гарм ва ҳарорати миёнаи шабонарӯзии ҳаво аз меъёри миёнаи иқлимӣ то $3-6^{\circ}$ баландтар арзёбӣ гардид.

Боришоти шиддатнокӣшон гуногун дар бештари манотиқи чумхурӣ давоми 8-12 шабонарӯз ба амал омада буд.

Миқдори боришоти моҳона дар қисми зиёди чумхурӣ аз меъёри иқлимӣ кам ва дар баъзе ноҳияҳо аз меъёри иқлимӣ зиёд мушоҳида гардид: дар вилояти Хатлон 47-189 фоиз, дар Ноҳияҳои тобеи чумхурӣ 67-145 фоиз, дар вилояти Суғд 55-170 фоиз, дар ғарби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 42-177 фоиз ва дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 29-107 фоизи меъёри иқлимиро ташкил намуд.

Рӯзҳои 1-2, 9, 13-15, 22 ва 26-27 март дар минтақаҳои алоҳидаи Ноҳияҳои тобеи чумхурӣ, вилоятҳои Хатлону Суғд шиддатёбии вазиши шамол бо суръати то $15-20\text{м/с}$ ба қайд гирифта шуд. Ҳамзамон рӯзҳои 12, 21-22 ва 27 март дар минтақаҳои болозикр раъду барқ ва рӯзҳои 28-29 март бошад дар ноҳияҳои алоҳидаи вилояти Хатлон ва Ноҳияҳои тобеи чумхурӣ ҷангу ғубор мушоҳида гардид.

Шарҳи оби дарёҳо ва обанборҳо

Январ. Давоми моҳи январи соли чорӣ дар ҳавзаи дарёҳои чумхурӣ пастшавии сатҳи об ба қайд гирифта шуд.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Панҷ дар худуд ва аз меъёр зиёд (119-180 фоиз), дар дарёҳои Ёхсӯ ва Қизилсӯ (чанубӣ) аз меъёр кам (43-65 фоиз), дар ҳавзаи дарёи Вахш дар ҳадди меъёр (97-110 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Кофарниҳон аз меъёр кам (64-83 фоиз), дар ҳавзаи дарёи Зарафшон дар худуд ва аз меъёр зиёд (110-137 фоиз) ба қайд гирифта шуд. Обнокии дарёи Исфара бошад, дар ҳадди меъёр (99 фоиз) мушоҳида гардид.

Ҳаҷми оби обанбори Норақ дар давоми моҳ 1051 млн. м^3 кам гардида, санаи 31 январи соли 2024-ум 7941 млн. м^3 -ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 360 млн. м^3 зиёд мебошад.

Ҳаҷми оби обанбори Қайроққум дар давоми моҳ 397 млн. м^3 зиёд гардида, санаи 31 январи соли 2024-ум 3394 млн. м^3 -ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 9 млн. м^3 кам мебошад.

Дурустии пешгӯиҳои обшиносӣ дар моҳи январи соли чорӣ 87 фоизро ташкил намуд.

Феврал. Давоми моҳи феввали соли чорӣ дар ҳавзаи дарёҳои ҷумҳурӣ сатҳи об асосан бетағйир ба қайд гирифта шуда, танҳо дар даҳрӯзаи сеюми моҳ дар аксарияти дарёҳои ҳавзаҳои дарёҳои Панҷ ва Кофарниҳон баландшавии сатҳи об мушоҳида гардид.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Панҷ 94-172 фоиз, Кофарниҳон 78-101 фоиз, Вахш 87-89 фоиз, Зарафшон 110-117 фоиз ва дарёи Исфара 87 фоиз нисбати меъёри муқаррарӣ ба қайд гирифта шуд.

Ҳаҷми оби обанбори Норақ дар давоми моҳ 1236 млн. м³ кам гардида, санаи 29 феввали соли чорӣ 6705 млн. м³-ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 6 млн.м³ кам мебошад.

Ҳаҷми оби обанбори Қайроққум дар давоми моҳ 98 млн. м³ зиёд гардида, санаи 29 феввали соли равон 3492 млн.м³ -ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 88 млн.м³ зиёд мебошад.

Дурустии пешгӯиҳои обшиносӣ 95 фоизро ташкил дода.

Март. Давоми моҳи марти соли чорӣ дар бештари дарёҳои ҷумҳурӣ асосан баландшавии сатҳи об мушоҳида гардид.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Панҷ дар ҳудуд ва аз меъёр зиёд (93-165 фоиз), дарёи Ёхсӯ бошад аз меъёр кам (68 фоиз), Кофарниҳон дар ҳудуд ва аз меъёр кам (65-95 фоиз), Вахш аз меъёр кам (80-83 фоиз), Зарафшон дар ҳудуд ва аз меъёр кам (68-108 фоиз) ва дарёи Исфара аз меъёр зиёд (117 фоиз) ба қайд гирифта шуд.

Ҳаҷми оби обанбори Қайроққум дар давоми моҳ 186 млн.м³ кам гардида, санаи 31 марти соли равон 3306 млн.м³ -ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 142 млн.м³ кам мебошад.

Дурустии пешгӯиҳои обшиносӣ 87 фоизро ташкил дод.

Замимаи 2. Индикаторҳои мақсадноки асосии СМР-2030

Номгӯи индикаторҳо	Воҳиди ченак	2015	2020	2021	2022	2023	семох. I с.2024 ¹	Сенарияи индустриалӣ		
								2020	2025	2030
Шумораи аҳоли (дар охири сол)	ҳаз.нафар	8551,2	9716,8	9886,8	10078,4	10277,1	10324,2	9500	10490	11580
Суръати афзоиши воқеии ММД ба ҳисоби миёна дар як сол*	%	6,0	4,4	9,4	8,0	8,3	8,2	6,7	6,9	7,8
ММД ба ҳар нафар аҳоли	сомонӣ	5727,8	8922,2	10312,0	11838,8	12868,8	-	8430	12297	17754
Маҷмӯи пасандозҳои дохилӣ нисбат ба ММД	%	13,0	21,7	27,3	38,9	-	-	22	26	28
Ҳиссаи маблағгузориҳои хусусӣ дар ММД	%	4,6	3,8	4,5	4,0	4,2	4,6	10	15	18
Ҳиссаи соҳаи саноат дар ММД	%	13,3	23,1	23,8	23,5	16,2	20,1	12,5-13,2	16	20-20,5
аз он ҷумла:										
-соҳаи истихроҷ	%	1,7	2,8	4,6	4,3	4,0	4,7	11-12	11-11,5	9-10
-соҳаи коркард	%	8,7	15,6	15,0	15,1	8,6	10,0	72-74	74-75	76-75,5
-истеҳсол ва тақсими газ, об ва энергия	%	2,9	4,7	4,2	4,1	3,6	5,4	15-16	14,0-14,5	14-14,5
Ҳиссаи соҳаи кишоварзӣ дар ММД	%	22,0	22,7	22,4	22,9	24,3	6,7	21	20,1	19-19,5
Ҳиссаи соҳаи хизматрасонӣ дар ММД (бе сохтмон)	%	41,0	34,6	32,9	33,3	41,5	51,4	37-37,5	34-34,2	28,5-29,5
Андозҳои ҳолиси ғайримустақим дар ММД	%	12,6	9,0	9,6	9,1	10,1	13,0	12,6	12,5	12,5
Истеҳсоли нерӯи барқ, ҳамагӣ	млрд.кВт. соат	17,1	19,8	20,6	21,4	21,9	5,3	26,2	37,5	40,7
Истеҳсоли нерӯи барқ дар НБО	млрд.кВт. соат	16,8	18,1	19,3	19,9	20,6	4,6	24,5	34,4	37,6
Истеҳсоли нерӯи барқ ба ҳар нафар аҳоли	ҳаз.кВт. с/наф	2,0	2,0	2,1	2,1	2,2	0,5	2,78	3,64	3,67

Номгӯи индикаторҳо	Воҳиди ченак	2015	2020	2021	2022	2023	семоҳ. I с. 2024 ¹	Сенарияи индустриалӣ		
								2020	2025	2030
Афзоиши ҳаҷми истеҳсоли саноатӣ (нисбат ба соли 2022)	%	111,3	108,8	120,8	109,7	112,0	108,0	160	260	400
Истихроҷи нафт	ҳаз. тонна	24,6	24,5	24,6	24,9	18,0	3,7	25,0	30,0	36,0
Истихроҷи газ	ҳаз. м ³	4102	678,0	762,0	810,0	390,4	77,0	4600	5000	6000
Истихроҷи ангишт	млн. тонна	1,0	2,0	2,1	2,4	2,1	0,2	4,05	6,9	10,3
Гардиши бор	млрд. т. км	6,0	7,6	8,4	10,3	12,1	2,7	7,9	9,2	12,3
Мусофиргардиш	млрд. мус. км	9,2	8,0	8,8	9,9	11,6	3,1	13,2	15,5	20,6
Дарозумрии чашмдошт ҳангоми таваллуд, аз ҷумла:	сол	73,6	x	x	76,3	x	x	75,7	77,8	80,0
- мардон		71,8	x	x	74,7	x	x	73,8	75,9	78,0
- занон		75,6	x	x	77,9	x	x	77,7	80,0	82,2
Ҳиссаи шахсони дорои таҳсилоти касбӣ дар байни аҳолии ба кор машғул,	%	26	24,7 ^{xx}	x	x	24,7 ^{xx}	x	на кам аз 30	на кам аз 50	на кам аз 60
аз ҷумла дар байни занон		20	22,5 ^{xx}	x	x	22,5 ^{xx}	x	на кам аз 24	на кам аз 40	на кам аз 50
Афзоиши музди меҳнати воқеӣ (афзоиши миёна дар як сол)	%	1,8	-3,9	1,4	7,2	10,3	x	5		
Таносуби музди меҳнати занон бо музди меҳнати мардон	%	61,1	66,7	67,9	61,5	x	x	65	70	75
Фарогирии кӯдакони аз 3 то 6 сола ба муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ	% ба гурӯҳи синну сол	9,1	9,6 ¹	8,7 ¹	8,8	x	x	30	40	50
Ҳисоби миёнаи солҳои хониш дар мактаб	сол	9,6	x	x	x	x	x	10	11	12

Дар бораи бехатарии озукаворӣ ва камбизоатӣ

Номгӯи индикаторҳо	Воҳиди ченак	2015	2020	2021	2022 ¹	2023	семоҳ. I с. 2024 ¹	Сенарияи индустриалӣ		
								2020	2025	2030
Харочотҳои умумӣ ба соҳаи илм ⁴	% нисбат ба ММД	0,15	0,09	0,09	0,1	0,1	0,1	на кам аз 0,8	на кам аз 1,2	на кам аз 1,5
Афзоиши нафақаҳои воқеӣ (афзоиши миёна дар як сол)	%	-6,3	-2,5 ¹	-8,1	х	х	х	6		
Сатҳи таъминот бо манзил	м ² /нафар	10,7	х	х	х	х	х	13	15	17
Сатҳи камбизоатӣ	%	31	х	23,4	22,5	х	х	20	18	15
Сатҳи фақри шадид	%	15,7	х	х	х	х	х	-	-	0
Индекси нобаробарии гендерӣ	раддабандӣ	мавқеи 69 дар байни 155 кишвар	х	х	х	х	х	на поён аз мавқеи 60	на поён аз мавқеи 55	на поён аз мавқеи 50
Индекси рушди гендерӣ	гурӯҳ	гурӯҳи 3-юм дар сатҳи рушд	х	х	х	х	х	гурӯҳи 2-юм дар сатҳи рушд	гурӯҳи 2-юм дар сатҳи рушд	гурӯҳи 2-юм дар сатҳи рушд
Ҳиссаи шуғл дар бахши ғайрирасмӣ	%	40	15,7 ³	15,7 ³	15,7 ³	15,7 ³	х	37	35	30

^{*}) нишондиҳандаи қўтоҳмуҳлати рушди иқтисодӣ (НКРИ)

^{**}) маълумотҳои барӯихатгирии аҳоли 2020

¹) маълумотҳои пешакӣ

²) таҳқиқоти қувваи корӣ-2009

³) таҳқиқоти қувваи корӣ-2016

⁴) маълумотҳои дар семоҳа овардашуда аз рӯи ҷамъбасти семоҳа

Замимаи 3. Тағйироти нархҳои миёнаи яклухт (пешниҳод) дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг)

	семоҳаи I			семоҳаи II			семоҳаи III			семоҳаи IV		
	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
	Картошка											
ВМКБ	-	-	-	-	-	7,00	4,34	5,18	6,05	4,57	4,86	5,60
Вилояти Суғд	1,60	2,07	1,53	2,23	3,15	3,38	1,46	2,13	2,74	2,48	2,03	2,34
Вилояти Хатлон	-	-	-	2,77	2,32	2,50	2,61	2,26	3,00	1,51	2,27	3,00
НТҚ	-	2,20	-	2,44	2,36	2,33	2,56	2,45	2,22	2,73	2,37	2,38
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	1,60	2,18	1,53	2,58	2,89	2,98	2,0	2,28	2,92	3,54	2,19	2,57
	Шир											
ВМКБ	-	-	-	5,92	8,67	8,14	6,23	8,56	8,82	6,62	8,95	11,2
Вилояти Суғд	3,27	3,33	3,86	2,62	2,58	2,93	2,55	2,54	3,22	2,52	2,52	3,37
Вилояти Хатлон	2,08	4,96	3,28	2,93	2,57	3,00	2,78	3,58	3,00	1,90	3,67	3,00
НТҚ	4,30	3,14	4,12	3,54	4,24	5,52	3,64	4,24	5,16	3,40	3,76	5,19
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	4,24	3,34	4,04	3,12	3,58	4,06	3,16	3,48	4,24	3,12	3,32	3,42
	Гандум											
ВМКБ	-	-	-	-	-	-	4,78	6,77	6,04	4,83	6,67	5,82
Вилояти Суғд	3,44	3,36	2,60	3,03	3,62	3,94	2,70	3,50	3,29	2,65	3,20	2,50
Вилояти Хатлон	-	-	-	2,42	2,96	2,50	2,40	2,83	2,50	2,55	3,02	2,50
НТҚ	3,92	-	1,79	2,43	2,48	2,00	2,34	2,66	2,71	2,56	2,58	2,76
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	3,53	3,36	1,89	2,55	2,17	2,82	2,56	3,22	2,76	2,64	3,08	2,56

Дар бораи бехатарии озукаворӣ ва камбизоатӣ

Замимаи 4. Тағйироти нархҳои миёнаи истеъмоли аз рӯи семоҳаҳои солҳои 2021 - 2024 дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг)

				семоҳаи I			семоҳаи II			семоҳаи III			семоҳаи IV		
	2021	2022	2023	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Картошка															
ш. Душанбе	3,79	4,92	5,19	3,85	4,40	4,80	3,70	3,67	5,70	3,53	4,22	5,77	3,86	3,95	4,90
Вилояти Суғд	3,67	3,48	4,85	3,28	4,84	4,33	3,87	4,29	5,21	3,02	3,07	4,88	3,57	3,29	4,47
Вилояти Хатлон	3,79	3,68	5,48	3,62	5,01	4,97	3,46	3,26	5,76	3,13	4,00	6,48	3,68	3,82	4,65
ВМКБ	4,62	4,82	6,34	4,50	6,11	4,62	4,73	4,82	6,50	4,64	5,08	7,28	4,42	4,97	5,48
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	3,96	3,97	5,47	3,85	5,09	4,85	3,94	4,01	5,79	3,38	4,09	6,10	3,89	3,98	4,88
Шир															
ш. Душанбе	5,14	6,15	6,89	6,13	7,83	8,10	4,97	6,17	6,50	4,97	5,87	6,00	5,38	6,43	7,23
Вилояти Суғд	3,85	4,38	5,57	4,15	5,54	5,60	3,72	4,36	5,75	4,12	4,46	5,52	3,96	4,53	5,47
Вилояти Хатлон	4,12	4,89	5,66	4,67	6,11	5,90	3,94	4,85	5,57	3,90	4,63	5,56	4,20	5,39	5,40
ВМКБ	5,62	7,12	8,56	6,86	8,64	8,89	5,46	7,13	7,80	5,58	7,36	7,80	6,05	7,62	10,00
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	4,68	5,63	6,67	5,24	7,03	7,12	4,52	5,63	6,40	4,64	5,58	6,22	4,90	5,99	7,03
Орди навъи якум															
ш. Душанбе	4,98	6,15	5,34	5,57	5,20	6,87	4,72	6,70	5,05	4,87	6,48	5,24	5,48	5,84	5,86
Вилояти Суғд	5,00	6,09	4,93	5,36	5,09	8,41	4,74	6,77	4,14	4,87	6,42	4,73	5,60	5,82	5,76
Вилояти Хатлон	5,08	6,46	5,27	5,65	5,26	5,82	4,89	6,97	4,97	4,93	6,94	4,87	5,47	6,28	5,99
ВМКБ	5,57	6,66	6,04	5,92	6,47	6,07	5,18	6,55	5,26	5,24	7,18	6,05	5,79	6,99	6,36
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	5,15	6,34	5,40	5,63	5,51	6,81	4,88	6,75	4,86	4,98	6,75	5,22	5,58	6,23	5,99
Гандум															
ш. Душанбе	4,60	5,21	5,13	5,30	5,30	4,50	4,36	5,28	5,16	4,50	5,33	5,03	4,74	5,30	5,04
Вилояти Суғд	3,86	4,77	4,59	4,74	4,71	4,25	3,53	4,68	4,64	4,37	4,92	4,88	4,08	4,86	4,12
Вилояти Хатлон	3,81	4,47	4,43	4,50	4,67	4,24	3,63	4,32	4,29	4,37	4,76	4,48	3,95	4,74	4,26
ВМКБ	5,46	6,14	5,99	6,14	6,21	4,90	5,37	5,99	5,88	4,37	6,25	5,86	5,55	6,52	6,00
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	4,43	5,15	5,07	5,17	5,22	4,48	4,22	5,07	4,99	4,40	5,31	5,22	4,58	5,38	4,86
Биринҷ															
ш. Душанбе	7,65	8,47	14,93	10,65	13,35	17,00	7,50	8,43	14,10	7,80	8,60	14,78	7,79	9,80	17,50
Вилояти Суғд	9,69	9,77	14,56	11,27	12,53	16,62	9,39	9,76	15,26	9,73	9,75	14,57	9,84	9,00	15,87
Вилояти Хатлон	3,33	9,03	14,02	10,42	12,87	13,99	8,50	8,63	13,10	8,36	9,16	14,15	8,00	10,81	15,96
ВМКБ	14,36	15,25	18,04	14,16	20,80	17,56	14,42	14,75	16,90	14,29	14,99	17,45	14,44	14,69	17,00
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	10,00	10,62	15,39	11,35	14,88	16,29	9,95	10,39	14,84	10,05	10,62	15,24	10,01	11,09	16,61
Шакар															
ш. Душанбе	9,03	10,13	11,16	9,42	9,37	11,50	9,15	10,65	11,50	9,0	10,67	11,50	9,13	9,80	12,27
Вилояти Суғд	9,76	10,88	11,63	10,36	10,04	11,88	9,91	11,94	12,34	9,70	11,03	11,97	9,91	10,19	12,15
Вилояти Хатлон	9,24	10,08	11,40	9,20	9,11	12,36	9,61	10,97	11,70	9,03	10,22	11,89	9,06	9,91	12,91
ВМКБ	10,03	11,58	12,17	10,69	11,44	12,81	10,08	12,05	12,22	10,00	11,99	12,34	10,15	11,60	12,67
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	9,51	10,67	11,90	9,91	9,99	12,14	9,69	11,40	13,19	9,43	10,98	11,93	9,56	10,38	12,50

Дар бораи бехатарии озукаворӣ ва камбизоатӣ

				семоҳан I			семоҳан II			семоҳан III			семоҳан IV		
	2021	2022	2023	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Пиёз															
ш. Душанбе	1,85	3,47	3,66	2,70	5,30	2,30	1,47	3,20	3,20	1,89	4,03	3,10	2,31	3,97	3,03
Вилояти Суғд	1,50	3,21	4,08	2,50	7,91	2,33	1,22	3,25	3,04	1,42	3,67	2,87	1,76	3,43	2,51
Вилояти Хатлон	1,66	3,36	4,33	2,69	8,10	2,85	1,24	2,86	3,26	1,37	4,02	3,17	2,21	3,87	2,80
ВМКБ	2,76	4,72	6,12	3,87	10,79	4,29	2,45	4,25	4,78	2,65	5,41	4,63	3,10	5,35	4,28
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	1,94	3,69	4,55	2,94	8,03	3,09	1,59	3,33	3,57	1,83	4,28	3,44	2,34	4,16	3,16
Равғани пахта															
ш. Душанбе	20,35	21,62	16,12	21,20	18,37	13,60	21,23	23,67	15,50	22,0	22,60	16,10	20,83	19,02	14,50
Вилояти Суғд	19,79	20,62	14,64	20,59	17,48	10,34	20,08	22,40	13,97	21,07	20,89	14,03	21,24	18,37	13,09
Вилояти Хатлон	20,58	20,77	15,52	21,55	18,56	12,81	21,20	21,66	14,51	21,78	20,81	14,88	21,84	19,05	14,11
ВМКБ	22,35	25,35	20,99	24,76	23,08	20,32	22,12	25,91	20,56	24,01	26,87	20,05	24,61	26,28	20,27
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	20,77	22,24	16,82	22,03	19,37	14,27	21,16	23,41	16,13	22,21	22,79	16,27	22,14	20,68	15,49
Гӯшти гусфанд															
ш. Душанбе	65,51	66,87	68,94	70,31	66,37	72,17	64,12	65,73	68,50	69,27	65,53	68,90	72,82	65,90	72,00
Вилояти Суғд	66,92	74,59	79,17	71,63	76,11	80,50	65,77	72,59	80,08	69,68	75,24	79,46	71,55	78,89	81,02
Вилояти Хатлон	64,16	66,21	72,80	68,66	69,45	72,90	65,52	67,17	73,92	67,42	63,87	75,35	68,53	65,15	72,48
ВМКБ	54,51	58,96	60,84	59,09	64,09	60,50	51,71	59,10	59,44	57,98	58,41	59,81	59,09	59,26	60,00
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	62,77	66,66	70,44	67,42	69,00	71,59	61,78	66,15	70,49	66,09	65,76	70,90	68,00	67,30	71,38
Гӯшти гов															
ш. Душанбе	59,92	61,32	71,49	62,43	79,37	71,17	60,68	61,30	67,20	59,13	60,64	68,40	63,00	60,89	71,00
Вилояти Суғд	58,92	65,76	73,49	65,41	83,65	7,45	56,61	64,81	68,87	56,70	65,11	69,41	65,06	67,72	72,03
Вилояти Хатлон	59,03	60,21	69,03	62,37	71,97	68,14	58,83	59,85	68,30	57,68	58,37	69,02	63,54	60,25	66,84
ВМКБ	52,83	56,74	58,86	55,82	60,64	58,83	51,70	56,63	58,56	52,15	56,44	58,23	56,02	58,08	58,00
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	57,67	61,01	68,22	61,51	73,91	67,40	56,96	60,65	65,73	56,42	60,14	66,27	61,90	61,74	66,97
Гӯшти мурғ															
ш. Душанбе	26,76	30,46	31,76	31,33	31,13	32,50	26,17	30,50	31,20	27,71	30,00	31,20	29,17	30,00	33,50
Вилояти Суғд	25,40	28,86	30,35	28,75	30,65	31,19	25,24	28,75	29,05	25,24	28,75	30,40	27,35	29,19	31,31
Вилояти Хатлон	23,37	25,90	31,22	24,32	30,99	31,73	23,67	25,34	29,63	23,37	26,23	30,33	23,43	27,70	33,91
ВМКБ	32,24	36,01	43,59	35,39	38,48	36,42	30,96	35,89	38,44	31,81	36,23	59,67	32,75	36,56	37,77
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	26,69	30,31	33,03	29,94	32,81	32,96	26,51	30,12	32,31	27,03	30,30	32,90	28,17	30,86	34,10
Тухм 10 дона															
ш. Душанбе	10,16	11,11	12,28	8,73	13,43	12,10	10,90	10,03	11,20	9,33	11,56	12,63	9,51	11,11	11,87
Вилояти Суғд	10,31	10,64	11,91	8,80	13,26	11,89	10,56	9,18	10,48	9,51	10,93	11,49	9,76	10,64	12,42
Вилояти Хатлон	10,36	10,18	11,63	8,40	13,07	11,48	10,95	8,42	10,44	9,50	10,40	11,55	9,41	10,18	11,44
ВМКБ	11,95	12,93	13,51	11,86	15,00	13,33	12,39	11,75	12,56	11,60	12,71	13,27	11,74	12,93	13,19
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	10,69	11,22	12,33	9,45	13,69	12,20	11,20	9,84	11,17	9,99	11,40	12,24	10,10	11,22	12,23

Замимаи 5. Харочоти пулии хонаводаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)

	семоҳаи I соли 2023						семоҳаи I соли 2024					
	ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:	
		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот
Харочоти пулӣ	1028,74	1214,06	915,80	100	100	100	1130,13	1380,76	979,02	100	100	100
<i>аз он ҷумла:</i>												
Харочоти истеъмолӣ	1028,16	1213,36	915,29	99,9	99,9	99,9	1129,41	1380,17	978,22	99,9	100,0	99,9
<i>аз он ҷумла:</i>												
барои хӯрок	446,34	573,15	369,05	43,4	47,2	40,3	538,00	724,45	425,58	47,6	52,5	43,5
барои хариди молҳои ғайриозука	441,28	447,53	437,47	42,9	36,9	47,8	440,54	471,13	422,09	39,0	34,1	43,1
<i>аз он ҷумла:</i>												
либос, пойафзол, газвор	84,92	109,59	69,89	8,2	9,0	7,6	114,06	171,07	79,68	10,1	12,4	8,1
мебел ва ашёи фарҳангию маишӣ	17,92	28,23	15,21	1,7	2,3	1,7	50,66	72,68	37,37	4,5	5,3	3,8
доруворӣ, асбобу анҷоми тиббӣ	10,67	14,32	8,43	1,0	1,2	0,9	9,26	15,15	5,70	0,8	1,1	0,6
маводҳои сохтмонӣ	8,34	7,61	12,22	0,8	0,6	1,3	43,04	23,70	54,70	3,8	1,7	5,6
сӯзишворӣ	27,17	21,22	30,80	2,6	1,7	3,4	64,33	37,50	80,51	5,7	2,7	8,2
барои хариди маснуоти тамоку	-	-	-	-	-	-	0,75	0,65	0,82	-	0,05	0,08
барои хариди машрубот	0,46	0,48	0,45	0,1	0,08	0,1	0,62	1,07	0,34	0,1	0,1	0,08
пардохти хизматрасонии шахсӣ	140,09	192,19	108,33	13,6	15,8	11,8	150,25	183,51	130,20	13,3	13,3	13,3
<i>аз он ҷумла:</i>												
хизмати маишӣ	53,26	80,86	36,43	5,2	6,7	4,0	65,59	90,90	50,33	5,8	6,6	5,1
<i>аз он ҷумла:</i>												
пардохти хизмати коммуналӣ	42,06	66,87	26,95	4,1	5,5	2,9	44,30	66,97	30,63	3,9	4,8	3,1

Дар бораи бехатарии озукаворӣ ва камбизоатӣ

	семоҳаи I соли 2023						семоҳаи I соли 2024					
	ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона- вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона- вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона- вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:	
		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот
<i>аз он ҷумла:</i>												
-манзилгоҳ	5,98	7,85	4,84	0,6	0,6	0,5	9,83	8,95	10,35	0,9	0,6	1,1
-хизмати коммуналӣ	6,64	14,34	1,94	0,6	1,2	0,2	6,67	14,05	2,24	0,6	1,0	0,2
-қувваи барқ	27,22	44,33	16,79	2,6	3,6	1,8	27,79	43,97	18,04	2,5	3,2	1,8
аз он ҷумла барои дӯхту таъмири либосу пойафзол	2,04	3,08	1,40	0,2	0,2	0,1	2,77	3,41	2,39	0,2	0,2	0,2
хизмати фарҳангию маърифатӣ	0,43	1,05	0,05	0,04	0,09	0,005	0,56	1,32	0,10	0,05	1,0	0,01
пардохт барои таҳсил	5,74	9,56	3,42	0,6	0,8	0,4	4,02	4,45	3,76	0,3	0,3	0,4
пардохт барои ёрии тиббӣ	8,86	12,49	6,64	0,9	1,0	0,7	20,09	21,13	19,46	1,8	1,5	2,0
пардохт барои санаторияю муолиҷа, инчунин истироҳат	1,39	1,91	1,07	0,3	0,3	0,3	2,11	2,03	2,15	0,4	0,3	0,5
пардохти хизмати нақлиёт	22,39	22,03	22,61	2,2	1,8	2,5	24,43	25,53	23,77	2,2	1,8	2,4
пардохти хизмати алоқа	16,81	22,41	13,40	1,6	1,8	1,5	20,41	24,87	17,73	1,8	1,8	1,8
пардохти хизмати соҳаи ҳуқуқ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Андозҳо ва дигар пардохтҳо	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дигар харочот	0,58	0,7	0,51	0,1	0,1	0,1	0,72	0,59	0,8	0,1	-	0,1

Дар бораи бехатарии озуқаворӣ ва камбизоатӣ

Тақсими хонаводаҳо ва аҳолии онҳо аз рӯи андозаи ҳисоби миёнаи хароҷоти истеъмолӣ дар семоҳаи I соли 2024 (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо, ба ҳисоби фоиз)

№		Шумораи хонаводаҳои тадқиқшуда	Аҳолии онҳо	Хонаводаҳо, ки иборат аст аз:					Кӯдакони то 16 - сола			
				1 нафар	2 нафар	3 нафар	4 нафар	5 нафар ва зиёдтар	1 фарзанд	2 фарзанд	3 фарзанд	4 фарзанд ва бештар
1.	Ҳамагӣ	3000	18345	45	150	217	401	2187	622	672	528	355
	аз он ҷумла:											
2.	10% аҳолии камбизоаттарин (1 децил)	300	2002	2	4	14	34	246	61	74	59	48
3.	2 децил	310	2333	1		14	24	271	48	84	73	53
4.	3 децил	291	2081		7	13	25	246	51	75	67	54
5.	4 децил	299	1992	1	5	12	34	247	62	65	65	39
6.	4 децил	301	1914	2	10	16	36	237	53	61	54	46
7.	6 децил	299	1859	4	6	16	29	244	65	81	60	38
8.	7 децил	306	1775	1	14	21	58	212	69	63	50	31
9.	8 децил	294	1643	3	15	31	47	198	76	74	41	26
10.	9 децил	302	1463	8	37	38	68	151	71	50	37	13
11.	10% аҳолии сербизоаттарин (10 децил)	298	1283	23	52	42	46	135	66	45	22	7

Замимаи 6. Истеъмоли хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар узви хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)

(дар як моҳ; кг)

	семоҳаи I соли 2023			семоҳаи I соли 2024		
	Ҳамагӣ	аз он ҷумла:		Ҳамагӣ	аз он ҷумла:	
		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот
Маҳсулоти нонӣ	12,29	13,36	11,64	14,44	16,33	13,31
Картошка	3,23	3,71	2,94	3,63	4,20	3,29
Сабзавоту полизӣ	6,01	6,83	5,51	7,44	8,50	6,81
Мева ва буттамева, хушкмева	2,42	2,63	2,28	2,76	3,35	2,40
Қанд ва маҳсулоти қаннодӣ	1,37	1,44	1,33	1,68	1,93	1,53
Гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ	2,04	2,96	1,48	2,12	2,61	1,82
Моҳӣ ва маҳсулоти моҳӣ	0,11	0,10	0,10	0,17	0,23	0,13
Шир ва маҳсулоти ширӣ	3,00	3,14	2,85	3,75	3,78	3,73
Тухм, (дона)	12	14	10	14	18	13
Равғани растанӣ ва маргарин	1,56	1,76	1,43	1,73	2,14	1,49

БУЛЛЕТЕНИ ИТТИЛООТӢ
ДАР БОРАИ БЕХАТАРИИ ОЗУҚАВОРӢ ВА КАМБИЗОАТӢ

/дар зери таҳрири - Директори
Агентии омили назди Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон - Нурмаҳмадзода Ҷ.
734025 Тоҷикистон ш. Душанбе, кӯчаи Бохтар 17

Фармоиши № _____

Адади нашр 66 нусха

Ба чоп супурда шуд «29» июли соли 2024

Раёсати таъбу нашри таъҷилӣ МД МКХ -ии

Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон